

Redakcja

Jacek Gudowski

Elżbieta Stan-Stanik

Współpraca

Robert Bełczącki, Mateusz Grochowski,

Radosław Nowaczewski,

Maciej Plaskacz, Elżbieta Szczepanowska,

Arkadiusz Turczyn,

Magdalena Wróbel, Andrzej Zielony

UCHWAŁY

Sąd Najwyższy po rozstrzygnięciu przedstawionego przez Sąd Apelacyjny w Gdańsku postanowieniem z dnia 9 grudnia 2010 r., I ACa 1112/10, zagadnienia prawnego:

„Czy wniesienie przez wierzyciela do sądu wniosku o nadanie klauzuli wykonalności wyrokowi zasądzającemu świadczenie od dłużnika osobistego przerywa bieg przedawnienia roszczenia skierowanego przeciwko dłużnikowi rzeczowemu (innemu niż osobisty) o zapłatę wierzytelności zabezpieczonej hipoteką, a jeśli tak, to czy przerywa ten bieg taki wniosek, który został oddalony?”

podjął uchwałę:

Wniosek o nadanie klauzuli wykonalności tytułowi egzekucyjnemu obejmującemu wierzytelność wobec dłużnika osobistego nie przerywa biegu przedawnienia roszczenia przeciwko właścicielowi nieruchomości, który – nie będąc dłużnikiem osobistym – ustanowił hipotekę dla zabezpieczenia tej wierzytelności.

(uchwała z dnia 1 kwietnia 2011 r., III CZP 8/11, D. Dończyk, M. Bączyk, B. Myszką)

*

Sąd Najwyższy po rozstrzygnięciu przedstawionego przez Sąd Okręgowy w Szczecinie postanowieniem z dnia 11 stycznia 2011 r., II Ca 1335/10, zagadnienia prawnego:

„1. Czy na skutek wejścia w życie ustawy z dnia 2 lipca 1994 r. o najmie lokali mieszkalnych i dodatkach mieszkaniowych (tekst jednolity Dz.U. z 1998 r. Nr 120, poz. 787) małżonek najemcy mieszkania zakładowego stał się na mocy art. 7 cytowanej ustawy najemcą tego lokalu?;

2. Czy po ustaniu stosunku pracy, w czasie obowiązywania ustawy z dnia 2 lipca 1994 r. o najmie lokali mieszkalnych i dodatkach mieszkaniowych (tekst jednolity Dz.U. z 1998 r. Nr 120, poz. 787) umowa najmu lokalu mieszkalnego zawarta przed wejściem w życie tych przepisów może być skutecznie wypowiedziana w oparciu o postanowienia umowne, czy też koniecznym jest zastosowanie trybu przewidzianego w art. 33 ust. 1 wyżej wymienionej ustawy?”
podjął uchwałę:

1. Artykuł 7 ustawy z dnia 2 lipca 1994 r. o najmie lokali mieszkalnych i dodatkach mieszkaniowych (jedn. tekst: Dz.U. z 1998 r. Nr 120, poz. 787 ze zm.) nie miał zastosowania do najmu mieszkania zakładowego, nawiązanego na podstawie art. 55 ust. 1 ustawy z dnia 10 kwietnia 1974 r. - Prawo lokalowe (jedn. tekst: Dz.U. z 1987 r. Nr 30, poz. 165 ze zm.).

2. Po ustaniu stosunku pracy w czasie obowiązywania ustawy z dnia 2 lipca 1994 r. o najmie lokali mieszkalnych i dodatkach mieszkaniowych (jedn. tekst: Dz.U. z 1998 r. Nr 120, poz. 787 ze zm.) wynajmujący mógł wypowiedzieć najem mieszkania zakładowego, nawiązany pod rządem ustawy z dnia 10 kwietnia 1974 r. - Prawo lokalowe (jedn. tekst: Dz.U. z 1987 r. Nr 30, poz. 165 ze zm.), na podstawie postanowień umowy najmu.

(uchwała z dnia 1 kwietnia 2011 r., III CZP 11/11, D. Dończyk, M. Bączyk, B. Myszka)

*

Sąd Najwyższy po rozstrzygnięciu przedstawionego przez Rzecznika Praw Obywatelskich we wniosku z dnia 27 października 2010 r., RPO-635263-V-SW/09, zagadnienia prawnego:

„Czy poddanie uchwały pod głosowanie wszystkich części walnego zgromadzenia (art. 83 ust. 9 zd. pierwsze ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o spółdzielniach mieszkaniowych - Dz.U. z 2003 r. Nr 119, poz. 1116 ze zm.) oznacza obowiązek wyrażenia stanowiska przez każdą część walnego zgromadzenia w drodze aktu głosowania nad projektem treści uchwały, czy też warunek ten spełnia już samo głosowanie nad porządkiem obrad, w rezultacie którego doszło do skreślenia

z porządku obrad którejkolwiek części walnego zgromadzenia głosowania nad projektem uchwały?”

podjął uchwałę:

Poddaniem uchwały pod głosowanie wszystkich części walnego zgromadzenia – w rozumieniu art. 83 ust. 9 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o spółdzielniach mieszkaniowych (jedn. tekst: Dz.U. z 2003 r. Nr 119, poz. 1116 ze zm.) – jest objęcie jej projektu porządkiem obrad walnego zgromadzenia.

(uchwała składu siedmiu sędziów z dnia 29 kwietnia 2011 r., III CZP 111/10, T. Ereciński, J. Gudowski, I. Koper, Z. Kwaśniewski, K. Pietrzykowski, T. Wiśniewski, M. Wysocka)

*

Sąd Najwyższy po rozstrzygnięciu przedstawionego przez Sąd Okręgowy w Szczecinie postanowieniem z dnia 21 grudnia 2010 r., II Ca 1353/10, zagadnienia prawnego:

„1. Czy nabycie własności nieruchomości przez zasiedzenie jest »zwrotem rzeczy« w rozumieniu art. 229 § 1 k.c.?”

2. w przypadku pozytywnej odpowiedzi na pytanie 1, od kiedy należy liczyć roczny termin o jakim mowa w art. 229 § 1 k.c., tj. od daty nabycia własności przez zasiedzenie, czy też od daty uprawomocnienia się postanowienia stwierdzającego nabycie własności nieruchomości przez zasiedzenie?”

odmówił podjęcia uchwały.

(postanowienie z dnia 15 kwietnia 2011 r., III CZP 7/11, M. Kocon, K. Tyczka-Rote, K. Zawada)

*

Sąd Najwyższy po rozstrzygnięciu przedstawionego przez Sąd Okręgowy w Krośnie postanowieniem z dnia 11 stycznia 2011 r., I Ca 318/10, zagadnienia prawnego:

„Czy w sprawie o unieważnienie uznania dziecka z powoływaniem się na błąd uznającego co do rzeczywistej daty urodzenia dziecka, wynikającej z zagranicznego odpisu aktu urodzenia, nieobjętego wpisem do polskich ksiąg stanu cywilnego (transkrypcją), dopuszczalne jest poczynienie na podstawie tego aktu urodzenia ustaleń podważających datę urodzenia dziecka wskazaną w akcie urodzenia zarejestrowanym w polskich księgach stanu cywilnego?”

odmówił podjęcia uchwały.

(postanowienie z dnia 15 kwietnia 2011 r., III CZP 12/11, M. Kocon, K. Tyczka-Rote, K. Zawada)

*

Sąd Najwyższy po rozstrzygnięciu przedstawionego przez Sąd Okręgowy w Katowicach postanowieniem z dnia 14 stycznia 2011 r., III Cz 211/10, zagadnienia prawnego:

„Czy w przypadku prowadzenia postępowania zabezpieczającego w celu wykonania postanowienia zobowiązującego obowiązanego do zapłaty uprawnionemu okresowo określonej sumy pieniężnej (art. 753 k.p.c.) jest dopuszczalne orzekanie przez komornika o kosztach postępowania zabezpieczającego na podstawie art. 770 k.p.c. w zw. z art. 49 Ustawy o komornikach sądowych i egzekucji z dnia 29 sierpnia 1997 roku (Dz.U. Nr 167 z 2006 r., poz. 1191 ze zm.)?”

odmówił podjęcia uchwały.

(postanowienie z dnia 15 kwietnia 2011 r., III CZP 13/11, M. Kocon, K. Tyczka-Rote, K. Zawada)

ZAGADNIENIA PRAWNE PRZEDSTAWIONE DO ROZSTRZYGNIĘCIA

III CZP 26/11

„I. Czy po zmianie art. 49 Kodeksu cywilnego, dokonanej ustawą z dnia 30 maja 2008 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 116, poz. 731), nadal uzasadniony jest pogląd, wedle którego art. 31 ust. 1 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (tekst jednolity: Dz.U. z 2006 r. Nr 123, poz. 858 ze zm.) statuuje po stronie osoby, która z własnych środków wybudowała urządzenia wodociągowe lub kanalizacyjne, roszczenie wobec gminy lub przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego o zobowiązanie do odpłatnego przejęcia tego rodzaju urządzeń?

II. Czy fakt poniesienia kosztów budowy urządzeń, o których mowa w art. 49 § 1 Kodeksu cywilnego oraz w art. 31 ust. 1 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, tylko w określonej części w stosunku do całości tych kosztów oznacza, że osoba je ponosząca nabywa w stosunku do przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego, przyłączającego przedmiotowe urządzenia do swojej sieci, roszczenie o nabycie jedynie udziału w prawie własności urządzeń, odpowiadającego wysokości kosztów wydatkowanych na ich budowę, czy też okoliczność poniesienia przez daną osobę tylko części kosztów wybudowania urządzeń eliminuje w całości jej roszczenie o zobowiązanie do odpłatnego nabycia własności tego rodzaju urządzeń?”

(postanowienie Sądu Okręgowego w Tarnowie z dnia 24 lutego 2011 r., I Ca 516/10, M. Sadecki, E. Panek, W. Graidura)

Sąd drugiej instancji wskazał, że przed nowelizacją art. 49 k.c. w judykaturze Sądu Najwyższego przeważał pogląd, iż podstawę prawną roszczenia o zobowiązanie gminy lub przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego do złożenia oświadczenia woli o nabyciu za wynagrodzeniem bliżej określonych urządzeń wodno-

kanalizacyjnych od osoby, która je wybudowała z własnych środków, stanowił art. 31 ust. 1 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków. Obecnie problematyczne jest to, czy podstawę takiego roszczenia stanowi wymieniony przepis, czy art. 49 k.c., albo czy kumulatywnie oba te przepisy. Niezależnie od tego Sąd drugiej instancji wskazał, że wątpliwości budzi to, czy gdy koszty budowy takich urządzeń poniesione zostały przez więcej niż jeden podmiot, wspomniane roszczenie przysługuje każdemu partycypującemu w inwestycji stosownie do wielkości jego udziału, czy też jedynie temu, kto partycypował w inwestycji w największym stopniu; wówczas pozostali byłiby traktowani jedynie jako czyniący nakłady na przysługujące mu roszczenie.

R.B.

*

III CZP 28/11

„I. Czy przewidziany w art. 4 ust. 4 ustawy z dnia 17 grudnia 2009 r. o dochodzeniu roszczeń w postępowaniu grupowym (Dz.U. z 2010 r. Nr 7, poz. 44) przymus adwokacko-radcowski, obowiązuje w przypadku, gdy reprezentantem grupy jest powiatowy (miejski) rzecznik konsumentów w sprawie o roszczenia o ochronę konsumentów?

- a w razie odpowiedzi twierdzącej -

II. czy brak formalny polegający na wniesieniu pozwu w postępowaniu grupowym przez osobę nie będącą adwokatem lub radcą prawnym jest brakiem podlegającym uzupełnieniu stosownie do art. 130 § 1 k.p.c.?”

(postanowienie Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 7 marca 2011 r., I ACz 205/11, J. Wąsik, W. Pawlak, J. Bess)

Źródłem wątpliwości Sądu drugiej instancji stała się wykładnia art. 4 ust. 4 ustawy wymienionej w pytaniu, zgodnie z którym w postępowaniu grupowym obowiązuje zastępstwo powoda przez adwokata i radcę prawnego, chyba że powód jest adwokatem lub radcą prawnym, w powiązaniu z art. 42 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz.U. Nr 50, poz. 331 ze zm.) oraz art. 63⁴ k.p.c., przyznającym powiatowemu rzecznikowi praw

konsumentów w sprawach o ochronę interesów konsumentów takie kompetencje, jakie ma prokurator. Z jednej strony w ustawie o dochodzeniu roszczeń w postępowaniu grupowym pominięto zawarty w projekcie tej ustawy przepis, zgodnie z którym przymus adwokacko-radcowski w takim postępowaniu nie dotyczy rzecznika praw konsumentów, z drugiej zaś w postępowaniu przed Sądem Najwyższym, gdzie również obowiązuje przymus adwokacko-radcowski, uważa się, że jest on spełniony, jeśli strona jest reprezentowana przez powiatowego rzecznika praw konsumentów w zakresie jego kompetencji. Ponadto Sąd drugiej instancji powziął wątpliwość, czy wobec braku w ustawie o dochodzeniu roszczeń w postępowaniu grupowym regulacji odpowiadającej art. 130 § 5 k.p.c., który przewiduje zwrot bez wzywania do usunięcia braków pisma wniesionego z uchybieniem przymusowi adwokacko-radcowskiemu, normy tej nie należałoby stosować w postępowaniu grupowym w drodze analogii.

R.B.

*

III CZP 30/11

„Czy jest dopuszczalne założenie księgi wieczystej w celu ujawnienia spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu znajdującego się w budynku posadowionym na nieruchomości gruntowej, do której spółdzielni mieszkaniowej nie przysługuje własność ani użytkowanie wieczyste?”

(postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 stycznia 2011 r., II CSK 538/10, B. Myszką, W. Katner, K. Pietrzykowski)

Sąd Najwyższy wskazał na sprzeczność w orzecznictwie Sądu Najwyższego. Według jednego stanowiska, zajętego w uchwale z dnia 30 maja 1994 r., III CZP 73/94 (OSNC 1994, nr 12, poz. 236), założenie księgi wieczystej w celu ustalenia stanu prawnego własnościowego spółdzielczego prawa do lokalu mieszkalnego w budynku stanowiącym własność spółdzielni mieszkaniowej nie jest uzależnione od uregulowania tytułu prawnego spółdzielni do nieruchomości, na której znajduje się ten budynek mieszkalny. Podobnie, zgodnie z uchwałą z dnia 28 września 1994 r., III CZP 121/94 (Rejent 1996, nr 3, s. 123), brak

uregulowania tytułu prawnego spółdzielni mieszkaniowej do nieruchomości, na której znajduje się budynek mieszkalny należący do spółdzielni, nie stanowi przeszkody do założenia księgi wieczystej celem ujawnienia praw wymienionych w art. 24¹ ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece.

Odmienne stanowisko zajął Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 21 lipca 2004 r., V CK 676/03 (Monitor Prawniczy 2004, nr 17, s. 777), stwierdzając, że członek spółdzielni mieszkaniowej mógł uzyskać spółdzielcze prawo do lokalu mieszkalnego tylko w budynkach stanowiących własność spółdzielni (por. uchwały Sądu Najwyższego z dnia 22 marca 1989 r., III CZP 19/89, OSNCP 1990, nr 2, poz. 30 i z dnia 13 marca 2002 r., III CZP 11/02, OSNC 2002, nr 12, poz. 147), a po zmianie stanu prawnego, dokonanej z dniem 24 kwietnia 2001 r., spółdzielcze prawo do lokalu mieszkalnego może być ustanowione w budynku stanowiącym własność lub współwłasność spółdzielni (art. 9 ust. 2 i art. 17¹ ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o spółdzielniach mieszkaniowych. Również w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 2009 r., III CZP 133/08 (OSNC 2010, nr 1, poz. 17), przyjęto, że spółdzielcze lokatorskie prawo do lokalu mieszkalnego nie może być ustanowione w budynku nie stanowiącym własności lub współwłasności spółdzielni, więc nie może być też przekształcone w ograniczone prawo rzeczowe jakim jest spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu.

A.T.

GLOSY

prawo cywilne materialne

W odniesieniu do zadośćuczynienia pieniężnego z art. 445 § 1 k.c. funkcja kompensacyjna musi być rozumiana szeroko, albowiem obejmuje zarówno cierpienia fizyczne, jak i sferę psychiczną poszkodowanego. Wysokość zadośćuczynienia odpowiadająca doznanej krzywdzie powinna być odczuwalna dla poszkodowanego i przynosić mu równowagę emocjonalną, naruszoną przez doznane cierpienia psychiczne.

Wysokość przyznanego zadośćuczynienia zasądzona w innych sprawach nie może stanowić dodatkowego kryterium miarkowania zadośćuczynienia. Wysokość zadośćuczynienia powinna uwzględniać aktualne warunki i stopę życiową społeczeństwa kraju, w którym mieszka poszkodowany.

(wyrok z dnia 14 lutego 2008 r., II CSK 536/07, A. Górski, T. Bielska-Sobkowicz, K. Strzelczyk, OSP 2010, nr 5, poz. 47)

Glosa

Moniki Wałachowskiej, Przegląd Sądowy 2011, nr 4, s.131

Glosatorka zaaprobowała tezę omawianego orzeczenia, jednak szczegółowe rozważania co do motywów leżących u jej podstaw uznała za dyskusyjne.

Zwróciła uwagę, że szkoda niemajątkowa będąca np. rezultatem uszkodzenia ciała jest niewymierna, stąd próby odwoływania się wprost przy jej wynagradzaniu do kryteriów stosowanych przy kompensacji szkody majątkowej są skazane na niepowodzenie. Jej zdaniem, również odwołanie się do zasady pełnego odszkodowania nie przynosi zadowalających rezultatów, gdyż na sam rozmiar doznanej krzywdy wpływają też, co trafnie podkreślił Sąd Najwyższy, indywidualne cechy poszkodowanego i szczególne okoliczności konkretnej sprawy.

Glosatorka podniosła, że na tym tle bardzo istotny jest problem granic indywidualizacji zadośćuczynienia pieniężnego. Wskazała, że sądy podkreślają konieczność odwołania się, nawet pomocniczo lub pośrednio, do analogicznych spraw. Jednak to odwołanie się ma być orientacyjną wskazówką, a nie może stanowić dodatkowego kryterium miarkowania zadośćuczynienia. W ocenie autorki, o ile o „porównywalności” spraw można mówić przez odwołanie się do rodzaju naruszonego dobra osobistego, o tyle porównywanie sum przyznawanych tytułem zadośćuczynienia pieniężnego jest zabiegiem niebezpiecznym ze względu na wyjątkowość każdej sprawy.

Autorka zwróciła uwagę na kwestię odwoływania się przez sądy szacujące poziom „odpowiedniego” zadośćuczynienia pieniężnego do „aktualnych warunków” i „stopy życiowej społeczeństwa”. Stwierdziła, że odwołanie się do kryterium stopy życiowej może mieć jedynie charakter pomocniczy, tym bardziej w sprawach o charakterze międzynarodowym, gdzie problematyczne staje się określenie rozmiarów doznanej krzywdy. Podniosła, że można z jednej strony bronić poglądu, iż jest to kryterium pomocnicze mogące wpływać na jednolitość orzecznictwa w sprawach poszkodowanych mających miejsce zamieszkania w danym kraju, jednak z drugiej strony jego stosowanie budzi poważne wątpliwości. Może się okazać, że podobne uszczerbki będą w różny sposób wynagradzane, zważywszy właśnie na owe „warunki” czy „stopę życiową”.

Glosatorka wskazała na konieczność połączenia kryteriów obiektywnych i indywidualnych w każdej sprawie, w której w grę wchodzi kompensacja szkody niemajątkowej, zwłaszcza na osobie. Stwierdziła, że istotnym czynnikiem natury obiektywnej może być procent uszczerbku na zdrowiu, który jest określany powszechnie w odwołaniu się do kryteriów medycznych. Jego przyjęcie (w sprawach, w których krzywda ma charakter stały) pozwoli określić wysokość „odpowiedniej” kwoty zadośćuczynienia. W jej ocenie nierealny jest postulat ujednoczenia wysokości sum przyznawanych w podobnych sprawach. Stwierdziła, że chcąc mówić o pewnym ujednoczeniu czy standaryzacji, należałoby najpierw stworzyć bazę orzeczeń ze szczegółowymi opisami stanów faktycznych i wskazaniem zasądzonych sum, co jednak – ze względu na wielokrotnie podkreślany indywidualizm zadośćuczynienia i szkody niemajątkowej – nie jest ani celowe, ani możliwe.

Do omawianego orzeczenia głosem opracowała także K. Ludwichowska (OSP 2010, nr 5, s. 339).

E.S.

*

Odpłatne zbycie przez osobę trzecią w toku procesu wytoczonego na podstawie art. 527 § 1 k.c. przedmiotów majątkowych, objętych zaskarżoną czynnością prawną dłużnika, może uzasadniać roszczenie wierzyciela na podstawie art. 405 i nast. k.c. o zwrot korzyści uzyskanych przez osobę trzecią w wyniku zbycia.

(uchwała z dnia 12 czerwca 2008 r., III CZP 55/08, I. Gromska-Szuster, M. Bączyk, K. Tyczka-Rote, OSNC 2009, nr 7-8, poz. 95; BSN 2008, nr 6, s. 9; OSP 2011, nr 4, poz. 43; Rej. 2008, nr 6, s. 178; NPN 2008, nr 2, s. 101; Rej. 2009, nr 9, s. 199)

Glosa

Michała Warcińskiego, Orzecznictwo Sądów Polskich 2011, nr 4, poz. 43

Glosa ma charakter krytyczny.

Autor przedstawił instytucje, które mogą służyć ochronie wierzyciela w przypadkach nieobjętych art. 531 § 2 k.c. Zakwestionował trafność koncepcji przyjętej przez Sąd Najwyższy, podnosząc, że wierzyciel nie jest osobą zubożoną, osoba trzecia nie jest osobą wzbogaconą, a przesunięcie majątkowe następuje między majątkiem osoby trzeciej i osoby czwartej na podstawie ważnej czynności prawnej.

Komentator zauważył, że osoba trzecia jest z mocy ustawy zobowiązana wobec wierzyciela do zaniechania działań uniemożliwiających skuteczną egzekucję skierowaną do korzyści majątkowej, jaką osiągnęła wskutek czynności prawnej dokonanej z dłużnikiem, oraz do znoszenia tej egzekucji. Sformułował następnie pogląd, że naruszenie tego obowiązku rodzi odpowiedzialność kontraktową osoby trzeciej wobec wierzyciela na podstawie art. 471 k.c.

Glosy krytyczne do uchwały opracowali również H. Bednarz (Palestra 2010, nr 5-6, s. 257) i P. Biezuński (M.Pr.Bank. 2011, nr 1, s. 29).

M.P.

*

Prawomocny wyrok uchylający uchwałę, o której mowa w art. 17 § 1 k.s.h., lub stwierdzający jej nieważność nie wywiera skutków wobec osób trzecich działających w dobrej wierze (art. 427 § 2 i 4 k.s.h.).

(wyrok z dnia 26 czerwca 2008 r., II CSK 49/08, J. Górowski, Z. Kwaśniewski, E. Skowrońska-Bocian, OSNC 2009, nr 9, poz. 126; BSN 2008, nr 9, s. 9; MoP 2008, nr 15, s. 790; MoP 2009, nr 4, s. 226 ; NPN 2008, nr 3, s. 132; Pr.Spółek 2009, nr 3, s. 63; Rej. 2009, nr 11, s. 164)

Glosa

Zbigniewa Kuniewicza, Orzecznictwo Sądów Polskich 2011, nr 4, poz. 46

Glosa ma charakter aprobujący.

Komentator podzielił stanowisko Sądu Najwyższego ujęte w tezie wyroku, podnosząc, że skutki działania wadliwie powołanego członka zarządu nie mogą być oceniane na podstawie art. 427 § 2 k.s.h., lecz na podstawie art. 39 k.c. Zauważył, że z art. 17 § 1 i 2 k.s.h. wynika, iż na ważność czynności prawnej spółki mają wpływ tylko te uchwały, które wymagane są przez ustawę i zawierają zgodę na dokonanie czynności prawnej. Wykazując trafność analizowanego orzeczenia, odwołał się również do wykładni porównawczej, zestawiając art. 427 § 2 k.s.h. z art. 417 § 2 k.h.

Glosę aprobującą do wyroku opracował M. Borkowski (Lex nr 479368), natomiast glosę krytyczną K. Bilewska (Glosa 2010, nr 3, s. 20).

M.P.

*

Czynem nieuczciwej konkurencji w rozumieniu art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji jest także świadome wprowadzanie do obrotu przez osobę trzecią produktów skopiowanych w sposób określony w tym przepisie.

(wyrok z dnia 14 listopada 2008 r., V CSK 162/08, I. Koper, T. Bielska-Sobkowicz, D. Zawistowski, OSNC-ZD 2009, nr C, poz. 71; BSN 2009, nr 2, s. 11; MoP 2010, nr 2, s. 105; BSN 2009, nr 2, s. 11; Rej. 2009, nr 11, s. 168)

Glosa

Łukasza Żelechowskiego, Państwo i Prawo 2011, nr 4, s. 125

Glosa jest częściowo krytyczna.

Głosowany wyrok Sądu Najwyższego dotyczył możliwości uznania za czyn nieuczciwej konkurencji działania polegającego na wprowadzeniu do obrotu produktów, których wytworzenie jest skutkiem deliktu naśladownictwa. Zgodnie z art. 13 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (dalej: „u.z.n.k.”), czynem nieuczciwej konkurencji jest naśladowanie gotowego produktu polegające na tym, że za pomocą technicznych środków reprodukcji kopiowana jest zewnętrzna postać produktu, jeżeli może to wprowadzić w błąd co do tożsamości producenta lub produktu. Hipoteza art. 13 ust. 1 nie obejmuje wprowadzania kopii cudzego produktu do obrotu, co sprawia, że niejednoznacznie przedstawia się kwestia kwalifikacji takiego działania jako czynu nieuczciwej konkurencji.

Omawiany stan faktyczny dotyczył sytuacji, w której pozwana wprowadzała do obrotu w Polsce określony model długopisów, których producentem był wytwórca z Chin. Powód wytoczył powództwo z tytułu nieuczciwej konkurencji, twierdząc, że długopisy wprowadzane do obrotu przez pozwaną stanowiły kopię jego własnego produktu i wystąpił z licznymi roszczeniami. Głównym roszczeniem było żądanie zakazu pozwanej oferowania, reklamowania, wprowadzania do obrotu, importu i eksportu spornego modelu długopisów.

Autor glosy skoncentrował się na uzasadnieniu wyroku w części dotyczącej konstrukcji hipotezy art. 13 ust. 1 u.z.n.k.

Prima facie zgodnie z literalną wykładnią wymienionego przepisu, czynu określonego w tym przepisie może dopuścić się tylko producent kopii, jednakże taki kierunek interpretacyjny został przez Sąd Najwyższy odrzucony. Decydujący okazał się argument systemowy oparty na art. 24 u.z.n.k. umieszczonym wśród przepisów karnych; zgodnie z nim, przestępstwem jest nie tylko kopiowanie zewnętrznej postaci produktu za pomocą technicznych środków reprodukcji, ale także wprowadzanie kopii do obrotu w warunkach stwarzających możliwość wprowadzenia klientów w błąd co do tożsamości producenta lub produktu, co wyrządza poważną szkodę przedsiębiorcy.

Glosator uznał ten argument systemowy za trafny. Z aprobatą odniósł się także do ustalenia podstawy prawnej kwalifikacji opisanego działania jako czynu nieuczciwej konkurencji.

Przedstawił natomiast wątpliwości co do wykładni rozszerzającej art. 13 ust. 1 u.z.n.k., rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego oznacza bowiem objęcie zakresem hipotezy tego przepisu kolejnego czynu nieuczciwej konkurencji, tj. naśladownictwa. Zdaniem komentatora, ustawowe znamiona deliktu naśladownictwa nie umożliwiają objęcia hipotezą art. 13 ust. 1 również wprowadzenia do obrotu kopii produktu. *De lege lata*, według glosatora, objęcia aktu wprowadzania do obrotu (kopii produktu) odpowiedzialnością cywilną należałoby raczej poszukiwać w zastosowaniu tzw. funkcji uzupełniającej klauzuli generalnej ustawy (por. art. 3 ust. 1). Skutkiem takiego stanowiska byłoby wykreowanie czynu odrębnego, mającego własne znamiona przedmiotowe. Oznacza to, że wprowadzenie kopii do obrotu jest zachowaniem innym niż naśladownictwo.

Autor zauważył, że Sąd Najwyższy nie wyjaśnił, dlaczego uznał za czyn nieuczciwej konkurencji świadome wprowadzenie kopii do obrotu przez podmiot trzeci. Jednocześnie zwrócił uwagę, że w uzasadnieniu glosowanego wyroku nie wyjaśniono, na czym miałyby polegać świadome wprowadzanie kopii do obrotu, a jest to pojęcie niejednoznaczne.

Autor glosy dostrzegł równocześnie problem odpowiedzialności zarówno producenta kopii, jak i podmiotu dokonującego wprowadzenia ich do obrotu. W tym wypadku zagadnienie to – zdaniem glosatora – należy łączyć z granicami dozwolonego naśladownictwa w świetle art. 13 oraz art. 3 ust. 1 u.z.n.k. Aktualne stanowisko judykatury nie wyklucza takiego rozwiązania.

M. W.

1. Założeniem biegu wszelkich terminów, których upływ ogranicza wykonywanie prawa lub powoduje utratę prawa, jest możliwość dochodzenia prawa podczas biegu terminu przez osobę uprawnioną.

2. Obligacje skarbowe wyemitowane przed wybuchem drugiej wojny światowej utraciły w wyniku regulacji dekretu z 27 lipca 1949 r. o zaciąganiu nowych i określaniu wysokości nieumorzonych zobowiązań pieniężnych (Dz.U. Nr 45, poz. 332 ze zm.) oraz regulacji ustawy z 28 października 1950 r. o zmianie systemu pieniężnego (Dz.U. Nr 50, poz. 459 ze zm.) realną wartość ekonomiczną. Najwłaściwszym sposobem częściowego odwrócenia tego skutku i ukształtowania sytuacji prawnej właścicieli obligacji w sposób pożądaný z punktu widzenia standardów konstytucyjnych jest ustanowienie odpowiedniej regulacji ustawowej.

(wyrok z dnia 5 lutego 2009 r., I CSK 331/08, K. Pietrzykowski, B. Myszką, K. Zawada, niepubl.)

Glosa

Agnieszki Zielińskiej, Monitor Prawniczy 2011, nr 8, s. 448

Zdaniem autorki, wyłączenie przez Sąd Najwyższy możliwości dokonania waloryzacji zobowiązań państwa wynikających z obligacji w zakresie obniżenia ich wartości wskutek działania przepisów prawa nie jest uzasadnione. Odmienne niż uczynił to Sąd Najwyższy należy ocenić skutki wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 24 kwietnia 2007 r., SK 49/05 (OTK-A 2007, nr 4, poz. 39). Z uzasadnienia orzeczenia Trybunału wynika, że dopuścił on możliwość waloryzacji świadczeń wynikających z przedwojennych obligacji, w szczególności wskazując, że posiadacze obligacji będą mogli sięgnąć po takie rozwiązanie, jeżeli ustawodawca w ciągu roku od ogłoszenia orzeczenia Trybunału nie wyda przepisów w szczególny sposób regulujących ich uprawnienia. Tym samym Trybunał Konstytucyjny rozszerzył pojęcie zjawiska istotnej zmiany siły nabywczej pieniądza na akty prawa powszechnie obowiązującego. W konsekwencji, stworzenie określonego środowiska prawnego może być uznane za zdarzenia wymienione w art. 358¹ § 3 k.c., stanowiące

przesłankę waloryzacji sądowej. Jak stwierdziła glosatorka, inna ocena skutków tego orzeczenia prowadziłaby do sytuacji, w której jego orzeczenia pozbawione byłyby praktycznego znaczenia i służyły jedynie wyrażeniu idei i poglądów, które nie pociągają za sobą żadnych skutków.

Dalsze wątpliwości autorki wzbudziło przychylenie się do zarzutu przedawnienia. Jej zdaniem, rozważania zawarte w powołanym wyroku Trybunału Konstytucyjnego dotyczą wyłącznie zobowiązań pieniężnych powstałych przed dniem 30 października 1950 r., wynikających z obligacji emitowanych przez Skarb Państwa. W okresie powojennym wierzyciele Skarbu Państwa nie mieli szczególnego wpływu na treść przepisów prawa. Przed wszystkim, państwo działaniem władczym ukształtowało swoją sytuację w obszarze własnych zobowiązań cywilnoprawnych. Posiadacze skarbowych papierów wartościowych nie mogli domagać się ich wykupu przed oznaczonym w nich terminem. Wynikające z nich zobowiązania Skarbu Państwa były niewymagalne przed 1950 r. Tym samym, byli oni narażeni na negatywne skutki inflacji. Wierzyciele innych zobowiązań długoterminowych, inkorporowanych w listach zastawnych i obligacjach instytucji kredytowych, w związku z likwidacją instytucji kredytu długoterminowego na podstawie dekretu z dnia 25 października 1948 r. o zasadach i trybie likwidacji niektórych instytucji kredytu długoterminowego mieli przynajmniej teoretyczną szansę na ich zgłoszenie likwidatorowi oraz uzyskanie zaspokojenia. Niedochodzenie roszczeń przez posiadaczy obligacji niewątpliwie stanowiło więc rezultat działalności legislacyjnej państwa jako ustawodawcy. Teza, że posiadacze obligacji nie mieli przeszkód w dochodzeniu swoich roszczeń, nie jest zatem słuszna.

Ustrój polityczny i istniejące prawodawstwo oraz sposób stosowania prawa w latach 1946–1989 stanowi czynnik zbliżony w swej istocie do istnienia stanu prawnego, który uniemożliwiał faktyczne dochodzenie wykupu obligacji ich posiadaczom. W okresie, w którym roszczenia ucieleśnione w obligacjach zgodnie z ich treścią stały się wymagalne, dłużnik odmawiał wykupienia obligacji. Ponadto w rozstrzyganej sprawie podniesienie zarzutu przedawnienia przez dłużnika stanowi rażący przykład nadużycia prawa. Państwo, występując w podwójnej roli: dłużnika zobowiązania cywilnoprawnego oraz podmiotu władczo określającego zakres uprawnień stron stosunków prawnych, także tych, które już powstały, stworzył

w ramach równoczesnego wykonywania władzy przepisy, które unicestwiały jego zobowiązania, pozbawiając je wartości ekonomicznej.

R.N.

*

Doliczenie czasu posiadania poprzednika (art. 176 § 1 k.c.) ma także zastosowanie przy skróconym czasie posiadania potrzebnego do zasiedzenia na podstawie art. 10 ustawy z dnia 28 lipca 1990 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny (Dz.U. Nr 55, poz. 321).

(postanowienie z dnia 10 lipca 2009 r., II CSK 69/09, H. Ciepła, S. Dąbrowski, A. Górski, niepubl.)

Glosa

Arkadiusza Januchowskiego, Orzecznictwo Sądów Polskich 2011, nr 4, poz. 45

Glosa ma charakter krytyczny.

Komentator przedstawił obowiązujące w obecnym stanie prawnym zasady tworzenia kościelnych osób prawnych. Stwierdził, że nabycie osobowości prawnej przez jednostkę organizacyjną Kościoła Katolickiego następuje w drodze rozporządzenia lub w trybie powiadomienia właściwego organu administracyjnego, które ma charakter konstytutywny. Podniósł, że osobowość prawna kościelnych jednostek organizacyjnych będących osobami prawnymi w chwili wejścia w życie ustawy z dnia 17 maja 1989 r. o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. Nr 29, poz. 154 ze zm.) mogła być wykazana dokumentami wymienionymi w art. 72 powołanej ustawy, a zatem – w ocenie autora – w sposób liberalny. Zajął następnie stanowisko, zgodnie z którym takie osoby prawne uzyskiwały osobowość prawną z chwilą pojawienia się ich w obrocie prawnym, która w praktyce najczęściej była zbieżna z uzyskaniem przez nie osobowości prawnej na gruncie prawa kanonicznego.

Odnosząc się do komentowanego rozstrzygnięcia, autor stwierdził, że w razie uznania Prowincji Chełmińsko-Poznańskiej za następcę prawnego Prowincji Chełmińskiej zachowana jest ciągłość osobowości prawnej i ciągłość posiadania.

W razie jednak uznania Prowincji Chełmińsko-Poznańskiej za nową osobę prawną, należałoby przyjąć, że uzyskała ona osobowość prawną w chwili powiadomienia właściwego ministra w 1997 r. W ocenie autora, w takim wypadku nie zostałaby zachowana ciągłość posiadania. Siostry zakonne nie mogą być bowiem traktowane jako samoistni posiadacze nieruchomości, gdyż władały nią w imieniu prowincji zakonu bez zamiaru zasiedzenia dla siebie. Dodatkowo, nie został ustalony żaden fakt, który wskazywałby na wolę przeniesienia przez nie posiadania na Prowincję Zakonu.

M.P.

*

1. Brak podstaw do przyjęcia zasady, że w razie likwidacji osoby, która powstała w drodze ustawy, własność należących do niej nieruchomości przypada Skarbowi Państwa.

2. Fundusz Wczasów Pracowniczych nie może być traktowany jako państwowa osoba prawna.

(wyrok z dnia 30 września 2009 r., V CSK 237/09, I. Koper, T. Bielska-Sobkowicz, Z. Kwaśniewski, OSNC-ZD 2010, nr 4, poz. 99; Rej. 2011, nr 2, s. 149)

Glosa

Pawła Zdanikowskiego, Palestra 2011, nr 3-4, s. 156

Glosa ma charakter aprobujący.

Komentator przychylił się do poglądu uznającego Fundusz Wczasów Pracowniczych za osobę prawa publicznego niebędącą państwową osobą prawną. Podzielił także stanowisko Sądu Najwyższego, zgodnie z którym nie istnieje domniemanie tytułu prawnego Skarbu Państwa do rzeczy, których właściciela nie da się ustalić. Uznał ponadto za trafną odmowę zastosowania analogii z przepisów o dziedziczeniu ustawowym w odniesieniu do osób prawnych. Uzupełniając argumentację sformułowaną w analizowanym orzeczeniu, autor wskazał, że bezpieczeństwo obrotu oraz interesy osób związanych z osobami prawnymi zasadniczo chronione są przez konieczność likwidacji osoby prawnej, przy czym

likwidacja jest zbędna, gdy ustawa przewidująca ustanie osoby prawnej określa jednocześnie jej następcę prawnego pod tytułem ogólnym.

M.P.

*

Przedmioty majątkowe nabyte w czasie trwania wspólności ustawowej przez jednego z małżonków, uzyskane z przestępstwa, wchodzi w skład majątku wspólnego na podstawie art. 32 § 1 k.r.o.

(uchwała z dnia 29 czerwca 2010 r., III CZP 42/10, K. Tyczka-Rote, K. Pietrzykowski, K. Strzelczyk, OSNC-ZD 2010, nr 4, poz. 124; BSN 2010, nr 6, s. 10; MoP 2011, nr 1, s. 40; OSP 2011, nr 4, poz. 44; Rej. 2010, nr 7-8, s. 177; Rej. 2011, nr 2, s. 145)

Glosa

Mirosława Nazara, Orzecznictwo Sądów Polskich 2011, nr 4, poz. 44

Glosa ma charakter aprobujący.

Autor podzielił stanowisko Sądu Najwyższego ujęte w uchwale oraz pogląd, że podstawą zaliczenia przedmiotów uzyskanych z przestępstwa do majątku wspólnego jest obecnie art. 31 § 1 k.r.o. Zauważył, że przedmiot pochodzący z przestępstwa może wejść do majątku osobistego, jeśli mieści się w hipotezie art. 33 k.r.o. Wyraził jednak zastrzeżenia do zapatrywania dopuszczającego traktowanie korzyści uzyskanych z przestępstwa jako dochodów z innej działalności zarobkowej w rozumieniu art. 31 § 2 pkt 1 k.r.o. Odwołując się do wyników wykładni językowej, wskazał, że treść innych przepisów sprzeciwia się uznaniu dookreślenia „zarobkowa” za adekwatne w języku prawnym w odniesieniu do działalności przestępczej. Dodał, że zbędne jest poszukiwanie odrębnej podstawy zaliczania majątków małżonków w ustroju wspólności majątkowej przedmiotu majątkowych nabytych w wyniku działalności niezgodnej z prawem, gdyż dostateczną podstawę stanowi ogólna formuła art. 31 § 1 k.r.o.

M.P.

prawo cywilne procesowe

Przepis art. 924 k.p.c. nie stanowi samodzielnej podstawy wpisu w księdze wieczystej wzmianki o wszczęciu egzekucji.

(uchwała z dnia 7 maja 2009 r., III CZP 15/09, M. Kocon, J. Frąckowiak, H. Wrzeszcz, OSNC 2010, nr 1, poz. 10; BSN 2009, nr 5, poz. 6; Wspólnota 2009, nr 21, s. 45; Rej. 2009, nr 5, s. 176; NPN 2009, nr 2, s. 108)

Glosa

Wiesława Sługiewicza, Rejent 2011, nr 4, s. 118

Glosa ma charakter krytyczny.

Sąd Najwyższy udzielił jego zdaniem, odpowiedzi na przedstawione zagadnienie prawne, mimo podstaw do odmowy podjęcia uchwały. Treść art. 924 k.p.c. nie budzi w obecnym stanie prawnym żadnych wątpliwości interpretacyjnych; przepis ten kreuje po stronie organu egzekucyjnego jednorazową legitymację czynną do wystąpienia z wnioskiem o wpis w księdze wieczystej i nie stanowi samodzielnej podstawy dokonania takiego wpisu. Taki sposób rozumienia tej regulacji nie budził nigdy jakichkolwiek wątpliwości interpretacyjnych, co wyłącza potrzebę wypowiedzania się w tej kwestii przez Sąd Najwyższy. Zdaniem glosatora, Sąd Najwyższy wykroczył równocześnie poza granice przedstawionego zagadnienia, przeformułując na podstawie uzasadnienia postanowienia Sądu Okręgowego, niewiążącego dla określenia dopuszczalności i granic udzielanej odpowiedzi.

Glosator krytycznie odniósł się także do merytorycznej treści uchwały, stwierdzając, że Sąd Najwyższy wkroczył *de facto* w kompetencje ustawodawcy, utrzymując dotychczasową interpretację art. 924 k.p.c., mimo uchylenia § 124 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 9 marca 1968 r. w sprawie czynności komorników (Dz.U. Nr 10, poz. 52 ze zm.), w związku z uchyleniem delegacji ustawowej zawartej w art. 772 k.p.c. Sąd Najwyższy powinien w tym wypadku zbadać intencje leżące u podstaw tej nowelizacji oraz rozważyć możliwość popełnienia błędu

legislacyjnego. Stwierdzenie, że *de lege lata* nie ma podstaw do zmiany dotychczasowej wykładni art. 924 k.p.c. przeczy wyraźnemu zamiarowi ustawodawcy, marginalizując znaczenie uchylenia art. 772 k.p.c. i – wbrew temu zamiarowi – nadając odpisowi wezwania dłużnika do zapłaty charakter dokumentu urzędowego, stanowiącego podstawę wpisu w księdze wieczystej. Sąd Najwyższy, bez uzasadnienia normatywnego, potraktował ten dokument priorytetowo, wykluczając dokonanie wpisu na podstawie innych dokumentów urzędowych (np. zawiadomienia dłużnika o wszczęciu egzekucji z nieruchomości, o którym mowa w art. 805 § 1 k.p.c.).

Uchwała ta jest także przedmiotem aprobującej glosy P. Biezuńskiego (Przegląd Sądowy 2010, nr 9, s. 111). Omówił ją również Z. Strus w „Przeglądzie orzecznictwa” (Palestra 2009, nr 9-10, s. 256).

M.G.

ORZECZENIA NIEPUBLIKOWANE

art. 5 k.c., koszty sądowe

Obowiązek ponoszenia opłat sądowych i sposób ich wnoszenia nie może być oceniany z punktu widzenia art. 5 k.c.

(postanowienie z dnia 16 listopada 2009 r., I CZ 77/09, B. Myszka, M. Bączyk, G. Misiurek)

*

art. 5 k.c., art. 574 k.s.h.

W sytuacjach zupełnie wyjątkowych możliwe jest nieuwzględnienie upływu terminu zawitego z art. 574 k.s.h. z powołaniem się na zasady współżycia społecznego.

(postanowienie z dnia 9 kwietnia 2010 r., III CZP 15/10, A. Górski, D. Dończyk, B. Myszka)

*

art. 5 k.c., art. 117 k.c.

Jeżeli w czasie biegu przedawnienia roszczenia odszkodowawczego wynikającego z przestępstwa usiłowania zabójstwa nie istniały zasadnicze, usprawiedliwione przeszkody dochodzenia takiego roszczenia przez poszkodowanego, nie może on kwestionować skuteczności zgłoszonego przez sprawę szkody zarzutu przedawnienia roszczenia z powołaniem się na konstrukcję nadużycia prawa (art. 5 k.c.).

(wyrok z dnia 6 maja 2010 r., II CSK 536/09, M. Bączyk, S. Dąbrowski, B. Ustjanicz)

*

art. 23 k.c., art. 24 k.c.

Jeżeli nieprawdziwa lub nieścisła wiadomość zawarta w materiale prasowym narusza dobra osobiste, opublikowanie sprostowania poszkodowanego stanowi środek ochrony tych dóbr, niewyłączający innych środków, przewidzianych w kodeksie cywilnym.

(wyrok z dnia 8 stycznia 2010 r., IV CSK 309/09, M. Wysocka, T. Bielska-Sobkowicz, K. Pietrzykowski)

Działanie polegające na udostępnieniu sądowi, na jego żądanie opinii psychologicznej, której treść narusza dobra osobiste innej osoby, nie jest działaniem bezprawnym, gdyż stanowi wykonanie obowiązku wynikającego z ustawy.

(wyrok z dnia 27 maja 2010 r., III CSK 257/09, Z. Kwaśniewski, D. Dończyk, W. Katner)

*

art. 49 k.c.

Urządzenia wymienione w art. 49 § 1 k.c. z chwilą ich przyłączenia do sieci należącej do przedsiębiorstwa stają się samoistnymi rzeczami ruchomymi; mogą być przedmiotem odrębnej własności i odrębnego obrotu.

(wyrok z dnia 22 stycznia 2010 r., V CSK 206/09, L. Walentynowicz, J. Frąckowiak, B. Myszka)

*

art. 65 k.c.

Przepisy art. 65 § 1 i 2 k.c. mają zastosowanie także do wykładni tekstu weksla i tzw. deklaracji wekslowej.

(wyrok z dnia 22 października 2009 r., III CSK 40/09, D. Zawistowski, I. Koper, Z. Kwaśniewski)

*

art. 120 k.c., art. 471 k.c.

Początek biegu terminu przedawnienia roszczenia o naprawienie szkody wynikłej z nienależytego wykonania umowy (art. 471 k.c.), gdy roszczenie obejmuje odszkodowanie z tytułu utraconych korzyści ze względu na nieotrzymanie wynagrodzenia za czas po rozwiązaniu umowy, powinien być ustalony oddzielnie dla poszczególnych świadczeń obejmujących naprawienie szkody spowodowanej nieotrzymaniem wynagrodzenia w kolejnych okresach, w których zgodnie z umową miało ono być wypłacone.

(wyrok z dnia 4 marca 2010 r., I CSK 407/09, K. Pietrzykowski, M. Sychowicz, K. Tyczka-Rote)

*

art. 123 k.c.

Jeżeli powód domaga się zasądzenia określonej sumy pieniężnej na podstawie umowy zawartej z pozwanym, sąd – stwierdziwszy nieważność tej umowy – może uwzględnić powództwo na podstawie przepisów o bezpodstawnym wzbogaceniu, bez potrzeby dokonywania przedmiotowej zmiany powództwa. Wniesienie pozwu z powołaniem się na umowę przerywa

w takim wypadku bieg terminu przedawnienia roszczenia z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia.

(wyrok z dnia 11 marca 2010 r., IV CSK 401/09, M. Kocon, D. Dończyk, B. Myszka)

Powództwo o ustalenie powstającej z mocy prawa bezskuteczności umowy przewłaszczenia na zabezpieczenie w stosunku do masy upadłości nie przerywa biegu przedawnienia roszczenia o zwrot przedmiotu lub równowartości przedmiotu, który wyszedł z majątku upadłego w wyniku bezskutecznej umowy.

(wyrok z dnia 21 maja 2010 r., II CSK 614/09, H. Pietrkowski, G. Misiurek, K. Tyczka-Rote)

*

art. 172 k.c.

Posiadanie w zakresie odpowiadającym użytkowaniu wieczystemu nie jest tożsame z posiadaniem właścicielskim i nie prowadzi do zasiedzenia własności nieruchomości.

(postanowienie z dnia 11 grudnia 2009 r., V CSK 183/09, J. Frąckowiak, I. Gromska-Szuster, G. Misiurek)

Nie jest możliwe nabycie przez zasiedzenie części nieruchomości wspólnej przez współwłaściciela, który włada nią faktycznie za zgodą pozostałych współwłaścicieli.

(postanowienie z dnia 19 lutego 2010 r., IV CSK 437/09, G. Misiurek, J. Frąckowiak, I. Gromska-Szuster)

*

art. 207 k.c., art. 224 k.c., art. 225 k.c.

Naruszenie uprawnienia do korzystania z rzeczy stwarza po stronie współwłaścicieli podstawę żądania dopuszczenia do korzystania z rzeczy wspólnej lub dokonania podziału rzeczy *quo ad usum*. W razie wykazania przesłanek stosowania art. 224 § 2 lub art. 225 k.c. współwłaściciele pozbawieni możliwości korzystania z rzeczy mogą żądać zapłaty wynagrodzenia od tego współwłaściciela, który wyłącznie korzystał w całości lub części z przedmiotu współwłasności.

(wyrok z dnia 23 czerwca 2010 r., II CSK 32/10, H. Pietrkowski, I. Koper, K. Zawada)

*

art. 285 k.c.

Nieruchomość wspólną można obciążyć służebnością gruntową polegającą na przydzieleniu jednemu z właścicieli lokalu korzystania z ogródka przydomowego.

(postanowienie z dnia 21 lipca 2010 r., III CSK 4/10, A. Górski, B. Myszk, M. Sychowicz)

*

art. 292 k.c.

Artykuł 292 zdanie pierwsze k.c. samodzielnie określa charakter posiadania służebności gruntowej jako przesłanki nabycia jej przez zasiedzenie. Do zasiedzenia tego nie ma zastosowania wymaganie posiadania samoistnego (art. 172 § 1 k.c.).

(postanowienie z dnia 11 lutego 2010 r., I CSK 181/09, M. Sychowicz, Z. Kwaśniewski, B. Ustjanicz)

*

art. 384 k.c.

Taryfy dla energii elektrycznej, wydawane na podstawie art. 47 ust. 1 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne (jedn. tekst: Dz.U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1504 ze zm.) są wzorcami umownymi w rozumieniu art. 384 k.c.

(wyrok z dnia 6 maja 2010 r., II CSK 595/09, M. Bączyk, S. Dąbrowski, B. Ustjanicz)

*

art. 405 k.c.

Jeżeli podmiotem, który uzyskał korzyść majątkową bez podstawy prawnej jest Skarb Państwa, tylko wyjątkowo może dojść do nieproduktywnego zużycia tej korzyści.

(wyrok z dnia 11 sierpnia 2010 r., I CSK 661/09, S. Dąbrowski, I. Koper, B. Myszka)

*

art. 417 k.c., art. 417¹ k.c.

Podstawę naprawienia przez Skarb Państwa szkody wyrządzonej przez niewydanie decyzji, której obowiązek wydania powstał przed dniem 1 września 2004 r., stanowi art. 417 k.c. w pierwotnym brzmieniu, w rozumieniu nadanym mu wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 4 grudnia 2001 r., SK 18/00 (Dz. U. Nr 145, poz. 1638). W tym przypadku nie ma zastosowania art. 417¹ § 3 k.c. Sąd samodzielnie ocenia, czy niewydanie decyzji nastąpiło niezgodnie z prawem.

(wyrok z dnia 12 stycznia 2010 r., III CSK 107/09, B. Myszka, K. Strzelczyk, M. Sychowicz)

*

art. 417¹ k.c.

Odpowiedzialność odszkodowawcza Skarbu Państwa za wydanie nieostatecznej decyzji organu podatkowego pierwszej informacji, następnie uchylonej, nie wymaga kwalifikowanej bezprawności w postaci rażącego naruszenia prawa.

(wyrok z dnia 18 czerwca 2010 r., V CSK 422/09, K. Strzelczyk, I. Gromska-Szuster, G. Misiurek)

*

art. 442¹ k.c., art. 299 k.s.h.

Początek biegu terminu przedawnienia roszczeń dochodzonych na podstawie art. 299 § 1 k.s.h. określa art. 442¹ § 1 k.c.

(wyrok z dnia 14 lipca 2010 r., V CSK 30/10, L. Walentynowicz, T. Bielska-Sobkowicz, Z. Kwaśniewski)

*

art. 445 k.c.

Dla określenia wysokości zadośćuczynienia może mieć znaczenie udział poszkodowanego w czynnościach, które zwiększają ryzyko wystąpienia zdarzenia wyrządzającego szkodę.

(wyrok z dnia 4 września 2009 r., III CSK 26/09, J. Gudowski, K. Strzelczyk, D. Zawistowski)

*

art. 448 k.c.

Przesłanką przewidzianego w art. 448 k.c. roszczenia o zasądzenie odpowiedniej sumy pieniężnej na wskazany cel społeczny jest każda postać winy sprawcy naruszenia dobra osobistego, nawet *culpa levissima*.

(wyrok z dnia 5 marca 2010 r., IV CSK 340/09, K. Strzelczyk, I. Gromska-Szuster, H. Wrzeszcz)

*

art. 492 k.c.

Zawartego w art. 492 k.c. pojęcia „termin ściśle określony” nie można rozszerzać na warunek.

(wyrok z dnia 24 czerwca 2010 r., IV CSK 67/10, J. Górowski, I. Gromska-Szuster, Z. Kwaśniewski)

*

art. 495 k.c.

Wytworzenie się między stronami umowy, której przedmiotem jest zapewnienie bliskiej osobie mieszkania i opieki w zamian za świadczenie pieniężne, trwałych stosunków uniemożliwiających wspólne zamieszkiwanie, może być uznane za następczą niemożność świadczenia w rozumieniu art. 495 § 1 k.c.

(wyrok z dnia 10 września 2009 r., V CSK 58/09, M. Bączyk, I. Koper, K. Tyczka-Rote)

*

art. 496 k.c., art. 497 k.c.

Posiadacz korzystający z cudzej rzeczy tylko na podstawie prawa zatrzymania jest obowiązany do wynagrodzenia za korzystanie z niej.

(wyrok z dnia 16 grudnia 2009 r., I CSK 184/09, J. Górowski, W. Katner, B. Myszka)

*

art. 505 k.c.

Artykuł 505 pkt 4 k.c. nie ma zastosowania do wierzytelności z rachunku bankowego.

(wyrok z dnia 15 kwietnia 2010 r., II CSK 515/09, D. Zawistowski, B. Ustjanicz, K. Zawada)

Wierzytelności wymienione w art. 505 pkt 3 k.c. nie mogą być umorzone przez potrącenie wbrew woli wierzyciela.

(wyrok z dnia 27 lipca 2010 r., II CSK 124/10, J. Górowski, D. Dończyk, D. Zawistowski)

*

art. 735 k.c., art. 750 k.c.

W razie braku taryfy obowiązującej obie strony umowy o zaopatrzenie w wodę lub odprowadzanie ścieków uprawnionemu należy się wynagrodzenie odpowiadające wykonanej pracy (art. 735 § 2 k.c. w zw. z art. 750 k.c.).

(wyrok z dnia 25 marca 2010 r., I CSK 449/09, M. Bączyk, Z. Kwaśniewski, K. Tyczka-Rote)

*

art. 922 k.c.

Uprawnienie do żądania stwierdzenia postanowień wzorca umowy za niedozwolone nie przechodzi na spadkobierców (art. 922 § 1 k.c.).

(postanowienie z dnia 19 maja 2010 r., I CZ 121/09, T. Wiśniewski, K. Pietrzykowski, J. Futro)

*

art. 941 k.c., art. 949 k.c.

Do ustalenia, czy spadkodawca miał wolę testowania (*animus testandi*) istotna jest treść jego oświadczenia woli i użyte do jej wyrażenia sformułowanie, okoliczności w jakich oświadczenie zostało złożone, jak również zachowanie spadkodawcy po sporządzeniu oświadczenia.

(postanowienie z dnia 29 czerwca 2010 r., III CSK 293/09, K. Tyczka-Rote, K. Pietrzykowski, K. Strzelczyk)

*

art. 299 k.s.h.

Członkowie zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością odpowiadają na podstawie art. 299 k.s.h. za zobowiązania spółki wynikające z umowy najmu zawartej w czasie, gdy byli członkami zarządu, także w zakresie zobowiązania do zapłaty czynszu za czas po ich rezygnacji z funkcji członka zarządu.

(wyrok z dnia 11 lutego 2010 r., I CSK 269/09, Z. Kwaśniewski, M. Sychowicz, B. Ustjanicz)

*

art. 69 u.k.w., art. 104 u.k.w., art. 109 u.k.w.

W razie zabezpieczenia hipoteką kaucyjną części zasądzonej wierzytelności, obejmującej tylko należność główną, nie jest wyłączona możliwość zabezpieczenia hipoteką przymusową zwykłą pozostałej części wierzytelności w postaci zasądzonych odsetek ustawowych i kosztów postępowania niemieszczących się w sumie wpisanej hipoteki kaucyjnej.

(postanowienie z dnia 3 listopada 2009 r., II CSK 142/09, T. Bielska-Sobkowicz, S. Dąbrowski, H. Pietrkowski)

W razie zabezpieczenia hipoteką przymusową kaucyjną części wierzytelności, obejmującej tylko należność główną, nie jest wyłączona możliwość zabezpieczenia hipoteką przymusową zwykłą pozostałej części wierzytelności w postaci zasądzonych odsetek ustawowych oraz kosztów postępowania, niemieszczących się w sumie hipoteki wymienionej we wpisie.

(postanowienie z dnia 18 listopada 2009 r., II CSK 334/09, H. Pietrkowski, G. Misiurek, B. Myszka)

*

art. 32 Pr.weksl.

Wierzyciel z weksla *in blanco* traci uprawnienie do jego wypełnienia (uzupełnienia) po upływie okresu przedawnienia roszczenia ze stosunku podstawowego łączącego go z dłużnikiem.

(wyrok z dnia 19 sierpnia 2010 r., IV CSK 49/10, A. Górski, J. Górski, H. Wrzeszcz)

*

art. 101 Pr.weksl.

Jeżeli weksel zawiera przyrzeczenie zapłaty oznaczonej słownie sumy w określonej walucie, przewidziane w art. 101 pkt 2 Prawa wekslowego wymaganie oznaczenia przyrzeczonej sumy pieniężnej jest spełnione, mimo niewskazania waluty przy cyfrach określających sumę wekslową.

(wyrok z dnia 15 października 2009 r., I CSK 107/09, A. Górski, W. Katner, K. Zawada)

*

art. 32 Pr.pras.

Artykuł 32 ust. 7 ustawy z dnia 26 stycznia 1984 r. - Prawo prasowe (Dz.U. Nr 5, poz. 24 ze zm.), stanowiący, że tekst sprostowania lub odpowiedzi nie może być dłuższy od dwukrotnej objętości fragmentu materiału prasowego, którego dotyczy, określa rozmiar sprostowania lub odpowiedzi niezależnie od objętości fragmentu tego materiału prasowego. Jeżeli przekroczy on pół strony znormalizowanego maszynopisu, redaktor naczelny może zażądać jego skrócenia do tej wielkości. Przepis ten nie określa minimalnej objętości sprostowania lub odpowiedzi.

(wyrok z dnia 5 listopada 2009 r., I CSK 138/09, Z. Kwaśniewski, K. Tyczka-Rote, D. Zawistowski)

*

art. 25 u.w.l.

Naruszenie interesu właściciela lokalu w rozumieniu art. 25 ust. 1 ustawy z dnia 24 czerwca 1994 r. o własności lokali (Dz.U. z 2000 r. Nr 90, poz. 903

ze zm.) musi mieć charakter obiektywny, oceniany m.in. w świetle zasad współżycia społecznego.

(wyrok z dnia 29 czerwca 2010 r., III CSK 325/09, K. Tyczka-Rote, K. Pietrzykowski, K. Strzelczyk)

*

art. 296 Pr.wł.przem.

Znak renomowany (art. 296 ust. 2 pkt 3 umowy z dnia 30 czerwca 2000 r. - Prawo własności przemysłowej, jedn. tekst: Dz.U. z 2003 r. Nr 119, poz. 1117 ze zm.) jest nośnikiem informacji o szczególnej, sprawdzonej, a zarazem oczekiwanej jakości znaku. Mieści w sobie utrwalone w świadomości kupujących przekonanie o oczekiwanych walorach oznaczonych nim towarów.

(wyrok z dnia 24 listopada 2009 r., V CSK 71/09, J. Górowski, K. Strzelczyk, L. Walentynowicz)

*

art. 95 Pr.bank.

Zgodę na zmianę wierzyciela hipotecznego przewidzianą w art. 95 ust. 4 i 5 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe (jedn. tekst: Dz.U. z 2002 r. Nr 72, poz. 665) wyraża właściciel obciążonej nieruchomości, a nie zarządca masy upadłości, w skład której ta nieruchomość wchodzi

(postanowienie z dnia 6 listopada 2009 r., I CZ 59/09, J. Frąckowiak, J. Górowski, I. Gromska-Szuster)

*

art. 105 Pr.bank.

Obowiązek zachowania tajemnicy bankowej stanowi czynność powierzoną pracownikowi banku nie tylko na czas trwania stosunku pracy, ale i na okres po jego ustaniu.

(wyrok z dnia 19 lutego 2010 r., IV CSK 428/09, G. Misiurek, J. Frąckowiak, I. Gromska-Szuster)

*

art. 129 Pr.o.ś.

Odpowiedzialność odszkodowawcza przewidziana w art. 129 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska. (Dz.U. Nr 62, poz. 627 ze zm.) obejmuje także szkody, które wynikają z przekroczenia standardów jakości środowiska w zakresie emitowanego hałasu.

(postanowienie z dnia 24 lutego 2010 r., III CZP 128/09, J. Gudowski, M. Kocon, B. Ustjanicz)

*

reforma rolna

1. Nieruchomość ziemska w rozumieniu art. 2 ust. 1 dekretu z dnia 6 września 1944 r. o przeprowadzeniu reformy rolnej (Dz.U. z 1945 r. Nr 3, poz. 13 ze zm.) to nieruchomość o charakterze rolniczym, która była lub mogła być wykorzystana do prowadzenia działalności wytwórczej w rolnictwie w zakresie produkcji roślinnej, zwierzęcej i sadowniczej.

2. Wyodrębnienie prawne lub fizyczne części nieruchomości ziemskiej, skutkujące utratą przez nią takiego charakteru ze względu na zmianę przeznaczenia gruntu, musiało nastąpić przed dniem 1 września 1939 r.

3. Przepisy dekretu o przeprowadzeniu reformy rolnej nie dawały podstaw do przejęcia na rzecz Skarbu Państwa lasów i gruntów leśnych objętych

dekretem z dnia 12 grudnia 1944 r. o przejęciu niektórych lasów na własność Skarbu Państwa (Dz.U. Nr 15, poz. 82 ze zm.).

(wyrok z dnia 17 lutego 2010 r., IV CSK 345/09, B. Myszka, K. Pietrzykowski, D. Zawistowski)

*

przedsiębiorstwa państwowe

W sprawie o naprawienie szkody spowodowanej nienależytym wykonaniem umowy o zarządzanie przedsiębiorstwem państwowym (art. 45a ustawy z dnia 25 września 1981 r. o przedsiębiorstwach państwowych, tekst jedn.: Dz. U. z 2002 r. Nr 112, poz. 981 ze zm.) biernie legitymowany jest Skarb Państwa, a nie przedsiębiorstwo.

(wyrok z dnia 4 marca 2010 r., I CSK 407/09, K. Pietrzykowski, M. Sychowicz, K. Tyczka-Rote)

*

ubezpieczenie społeczne rolników

Uprawnionym do żądania rozwiązania umowy przekazania gospodarstwa rolnego następcy jest tylko właściciel przekazywanego gospodarstwa rolnego.

(wyrok z dnia 20 maja 2010 r., V CSK 386/09, L. Walentynowicz, A. Górski, H. Wrzeszcz)

*

art. 25 k.p.c., art. 368 k.p.c., art. 398⁴ k.p.c.

1. Oznaczenie wartości przedmiotu sporu (sprawy) należy do powoda (wnioskodawcy), a wskazana przez niego wartość w zasadzie nie podlega zmianom, także w toku instancji, chyba że zostanie sprawdzona przez sąd na

podstawie art. 25 k.p.c. albo gdy dojdzie do rozszerzenia powództwa lub orzeczenia ponad żądanie (art. 368 § 2 k.p.c.). W niektórych wypadkach, gdy przewiduje to ustawa, zmiana wartości przedmiotu sprawy następuje na skutek orzeczenia sądu (np. art. 684 k.p.c.).

2. Wskazana przez powoda (wnioskodawcę) wartość przedmiotu sporu, która nie została sprawdzona przez sąd pierwszej instancji (art. 25 k.p.c.), pozostaje aktualna w postępowaniu apelacyjnym (art. 368 § 2 k.p.c.) oraz w postępowaniu kasacyjnym (art. 368 § 2 w związku z art. 398⁴ § 3 i art. 398²¹ k.p.c.).

(postanowienie z dnia 23 września 2010 r., III CZ 35/10, J. Gudowski, D. Dończyk, W. Katner)

*

art. 45 k.p.c.

W razie współuczestnictwa materialnego po stronie pozwanej (art. 72 § 1 pkt 2 k.p.c.) oznaczenie przez Sąd Najwyższy sądu właściwego jest dopuszczalne tylko wtedy, gdy niemożliwe jest ustalenie właściwości miejscowej dla żadnego ze współuczestników (art. 45 w związku z art. 43 § 1 k.p.c.).

(postanowienie z dnia 24 marca 2010 r., V CO 77/09, W. Katner)

art. 87 k.p.c.

Stała umowa zlecenia może stanowić podstawę pełnomocnictwa procesowego tylko wtedy, gdy przedmiotem sprawy są określone w tej umowie czynności prawne, faktyczne lub usługi, które przyjmujący zlecenie miał dokonać dla dającego zlecenie mocodawcy.

(wyrok z dnia 30 czerwca 2010 r., V CSK 1/10, I. Koper, D. Dończyk, D. Zawistowski)

art. 109 k.p.c.

Uwzględniając wniosek o zasądzenie kosztów procesu „według norm przepisanych” (art. 109 § 1 k.p.c.) sąd nie może przyznać z tytułu zwrotu wynagrodzenia adwokackiego kwoty niższej, niż wynikająca ze stawek minimalnych przewidzianych w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U. Nr 163, poz. 1368 ze zm.).

(postanowienie z dnia 6 listopada 2009 r., I CZ 61/09, J. Frąckowiak, J. Górowski, I. Gromska-Szuster)

*

art. 162 k.p.c.

Niekorzystanie przez stronę z uprawnień przewidzianego w art. 162 k.p.c. wywołuje skutki procesowe także w postępowaniu kasacyjnym.

(wyrok z dnia 27 maja 2010 r., III CSK 248/09, Z. Kwaśniewski, D. Dończyk, W. Katner)

*

art. 168 k.p.c.

Niedopuszczalny jest wniosek o przywrócenie terminu do uiszczenia opłaty od skargi kasacyjnej.

(postanowienie z dnia 23 czerwca 2010 r., II CZ 47/10, H. Pietrkowski, I. Koper, K. Zawada)

*

art. 177 k.p.c.

Postępowanie wszczęte skargą konstytucyjną przed Trybunałem Konstytucyjnym nie jest postępowaniem cywilnym, o jakim mowa w art. 177 § 1 pkt 1 k.p.c.

(postanowienie z dnia 14 lipca 2010 r., V CZ 51/10, L. Walentynowicz, T. Bielska-Sobkowicz, Z. Kwaśniewski)

*

art. 232 k.p.c.

Publiczna funkcja ręką wiary publicznej ksiąg wieczystych uzasadnia dopuszczenie przez sąd dowodu z urzędu (art. 232 k.p.c.).

(postanowienie z dnia 5 listopada 2009 r., I CSK 95/09, Z. Kwaśniewski, K. Tyczka-Rote, D. Zawistowski)

*

art. 366 k.p.c.

Dokonując ustalenia zakresu powagi rzeczy osądzonej należy mieć na względzie, że pojęcie nieudowodnionego roszczenia oraz nieudowodnionych okoliczności faktycznych można odnieść wyłącznie do roszczeń zgłoszonych i okoliczności faktycznych powołanych przez powoda w rozstrzygniętej prawomocnie sprawie.

(postanowienie z dnia 25 lutego 2010 r., V CSK 245/09, M. Bączyk, D. Dończyk, K. Zawada)

*

art. 367 k.p.c.

Interes prawny w zaskarżeniu wyroku (*gravamen*) występuje zarówno w razie różnicy między zgłoszonym roszczeniem a treścią rozstrzygnięcia, jak i wtedy, gdy skarżący – mimo braku tej różnicy – nie uzyskał wszystkich korzyści, które powinno mu zapewnić orzeczenie wolne od wad.

(postanowienie z dnia 10 lutego 2010 r., V CZ 69/09, I. Gromska-Szuster, W. Katner, D. Dończyk)

*

art. 368 k.p.c., art. 3982 § 1 k.p.c.

Rozszerzenie powództwa dokonane po wniesieniu przez pozwanego apelacji od wyroku wstępnego pozostaje bez wpływu na znaczenie wartości przedmiotu zaskarżenia w skardze kasacyjnej wniesionej od wyroku oddalającego apelację od wyroku wstępnego.

(postanowienie z dnia 14 maja 2010 r., II CSK 561/09, B. Myszka, J. Frąckowiak, M. Kocon)

*

art. 387 k.p.c.

Oddalając apelację na posiedzeniu niejawnym, sąd doręcza odpis sentencji stronie, która wniosła apelację z pouczeniem o prawie złożenia wniosku o doręczenie jej uzasadnienia tego orzeczenia.

(postanowienie z dnia 21 lipca 2010 r., III CZ 29/10, A. Górski, B. Myszka, M. Sychowicz)

*

art. 390 k.p.c., art. 386 k.p.c.

Związanie sądu drugiej instancji oceną prawną i wskazaniem co do dalszego postępowania z mocy art. 386 § 6 k.p.c. uniemożliwia przedstawianie zagadnienia prawnego (art. 390 § 1 k.p.c.) obejmującego kwestię stosowania przepisu, o którego zastosowaniu przesądził wcześniej w tej sprawie sąd drugiej instancji.

(postanowienie z dnia 22 października 2009 r., III CZP 75/09, D. Zawistowski, I. Koper, Z. Kwaśniewski)

*

art. 398¹ k.p.c., art. 745 k.p.c.

Niedopuszczalna jest skarga kasacyjna od postanowienia sądu drugiej instancji w przedmiocie odrzucenia wniosku o udzielenie zabezpieczenia.

(postanowienie z dnia 22 lipca 2010 r., I CZ 56/10, T. Wiśniewski, I. Gromska-Szuster, K. Strzelczyk)

*

art. 398² k.p.c., art. 17 k.p.c.

Sprawa, której przedmiotem jest żądanie udostępnienia informacji oraz dokumentów na podstawie art. 105 ust. 2 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (jedn. tekst: Dz.U. z 2006 r. Nr 90, poz. 631 ze zm.), ma charakter majątkowy.

(postanowienie z dnia 9 listopada 2009 r., V CSK 154/09, K. Strzelczyk)

*

art. 398² k.p.c.

Przepisu art. 398² § 1 k.p.c. nie stosuje się w sprawach mających za przedmiot zarówno roszczenia majątkowe, jak i niemajątkowe.

(postanowienie z dnia 19 listopada 2009 r., IV CZ 76/09, M. Wysocka, M. Bączyk, K. Pietrzykowski)

Roszczenia o złożenie oświadczenia odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie określone w art. 18 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (tekst jedn. Dz.U. z 2003 r. Nr 154, poz. 1503 ze zm.) mają charakter majątkowy.

(wyrok z dnia 24 listopada 2009 r., V CSK 71/09, J. Górowski, K. Strzelczyk, L. Walentynowicz)

Sprawa o ustalenie nieistnienia stosunku najmu lokalu mieszkalnego jest sprawą o prawo majątkowe, w której o dopuszczalności skargi kasacyjnej decyduje wartość przedmiotu zaskarżenia (art. 398² § 1 zdanie pierwsze k.p.c.).

(postanowienie z dnia 11 grudnia 2009 r., V CZ 61/09, I. Gromska-Szuster)

W wypadku współuczestnictwa formalnego, o dopuszczalności skargi kasacyjnej, skierowanej przeciwko rozstrzygnięciu uwzględniającemu powództwo w odniesieniu do wszystkich występujących po danej stronie podmiotów, decyduje oddzielnie wartość przedmiotu zaskarżenia każdego z połączonych formalnie, wytoczonych przeciwko niemu powództw.

(postanowienie z dnia 10 lutego 2010 r., V CZ 2/10, I. Gromska-Szuster, W. Katner, D. Dończyk)

Skarga kasacyjna oparta wyłącznie na zarzutach dotyczących oceny dowodów jest niedopuszczalna.

(postanowienie z dnia 25 czerwca 2010 r., III CSK 107/10, J. Gudowski)

Sprawa o prawo do lokalu socjalnego należy do spraw majątkowych w rozumieniu art. 398² § 1 k.p.c.

(postanowienie z dnia 28 stycznia 2010 r., I CZ 105/09, D. Zawistowski,
M. Bączyk, I. Gromska-Szuster)

*

art. 398² k.p.c., art. 183 Konstytucji

Stosownie do zasad ustrojowych normujących porządek władzy sądowniczej, kształtowanych przez Konstytucję i ustawy dotyczące procedur sądowych podstawową funkcją jurysdykcyjną Sądu Najwyższego jest nadzór nad działalnością sądów przez zapewnienie zgodności z prawem i jednolitości orzeczeń sądów powszechnych i sądów wojskowych (art. 183 ust. 1 Konstytucji i art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 23 listopada 2002 r. o Sądzie Najwyższym, Dz.U. Nr 240, poz. 2052 ze zm.). W postępowaniu cywilnym nadzór ten polega przede wszystkim na dokonywaniu oceny prawidłowości wykładni i stosowania prawa przez sądy powszechne, natomiast ustalenia faktyczne stanowiące podłoże rozpoznawanych spraw oraz poprzedzająca je ocena dowodów pozostaje domeną sądów *meriti*.

(postanowienie z dnia 23 września 2010 r., III CSK 288/08, J. Gudowski,
D. Dończyk, W. Katner)

*

art. 398³ k.p.c., art. 398¹⁵ k.p.c.

Skarga kasacyjna oparta na podstawie naruszenia prawa materialnego podlega uwzględnieniu, jeżeli ustalenia faktyczne stanowiące podstawę zaskarżonego wyroku nie są wystarczające do oceny zasadności skargi.

(wyrok z dnia 17 grudnia 2009 r., IV CSK 258/09, M. Sychowicz,
D. Zawistowski, B. Trębska)

*

art. 398²⁰ k.p.c.

Związanie, o którym mowa w art. 398²⁰ k.p.c., dotyczy wąsko rozumianej wykładni prawa, której dokonał Sąd Najwyższy, a więc sposobu interpretowania wchodzących w grę przepisów.

(wyrok z dnia 15 października 2009 r., I CSK 83/09, A. Górski, W. Katner, K. Zawada)

*

art. 401 k.p.c.

Odmowa pełnomocnika z urzędu wniesienia skargi kasacyjnej nie oznacza pozbawienia strony możliwości działania w rozumieniu art. 401 pkt 2 k.p.c.

(postanowienie z dnia 26 listopada 2009 r., I CZ 87/09, M. Bączyk, G. Misiurek, B. Myszka)

*

art. 401¹ k.p.c.

Artykuł 401¹ k.p.c. nie podlega wykładni rozszerzającej.

(postanowienie z dnia 6 listopada 2009 r., I CO 17/09, J. Frąckowiak, J. Górowski, I. Gromska-Szuster)

*

art. 403 k.p.c.

Ujawnienie złożenia nieprawdziwych zeznań w postępowaniu, którego dotyczy skarga o wznowienie postępowania, może stanowić podstawę wznowienia określoną w art. 403 § 2 k.p.c.

(postanowienie z dnia 4 września 2009 r., III CZ 34/09, J. Gudowski, K. Strzelczyk, D. Zawistowski)

*

art. 403 k.p.c., art. 404 k.p.c.

Oparcie skargi o wznowienie postępowania na dokumencie podrobionym lub przerobionym (art. 403 § 1 pkt 1 k.p.c.) nie wymaga wykazania zaistnienia przestępstwa w sposób określony w art. 404 k.p.c.

(wyrok z dnia 14 lipca 2010 r., V CSK 28/10, L. Walentynowicz, T. Bielska-Sobkowicz, Z. Kwaśniewski)

*

art. 424¹ k.p.c.

Nie jest niezgodne z prawem w rozumieniu art. 424¹ § 1 k.p.c. prawomocne orzeczenie, które – zanim doszło do zmiany stanowiska judykatury, wyrażonej w uchwale Sądu Najwyższego – odpowiadało dominującej, utrwalonej w praktyce wykładni prawa.

(postanowienie z dnia 24 lutego 2010 r., III CNP 26/09, J. Gudowski, M. Kocon, B. Ustjanicz)

Subiektywne przekonanie pozwanego, że powód cofnie powództwo nie może być uznane za usprawiedliwione wyjaśnienie przyczyny niewniesienia sprzeciwu od wydanego w postępowaniu uproszczonym nakazu zapłaty, a tym samym za wyjątkowy wypadek w rozumieniu art. 424¹ § 2 k.p.c., usprawiedliwiający nieskorzystanie z przysługującego środka zaskarżenia od orzeczenia sądu pierwszej instancji.

(postanowienie z dnia 10 sierpnia 2010 r., II CNP 38/10, H. Wrzeszcz)

*

art. 479⁴ k.p.c.

Zmiana przez powoda w toku sprawy podstawy odpowiedzialności opartej na reżimie rękojmi za wady rzeczy sprzedanej na odpowiedzialność odszkodowawczą stanowi zmianę przedmiotową powództwa w rozumieniu art. 479⁴ § 2 zdanie pierwsze k.p.c.

(wyrok z dnia 11 grudnia 2009 r., V CSK 180/09, J. Frąckowiak, I. Gromska-Szuster, G. Misiurek)

*

art. 510 k.p.c.

Przepis art. 510 § 1 k.p.c. ma zastosowanie w postępowaniu o zniesienie wspólności majątkowej po ustaniu spółki cywilnej (art. 875 k.c.).

(postanowienie z dnia 25 marca 2010 r., I CSK 462/09, M. Bączyk, Z. Kwaśniewski, K. Tyczka-Rote)

*

art. 519¹ k.p.c.

Postanowienie sądu drugiej instancji w sprawie o wpis roszczenia o przeniesienie użytkowania wieczystego jest postanowieniem co do istoty, kończącym postępowanie w sprawie, od którego przysługuje skarga kasacyjna.

(postanowienie z dnia 26 listopada 2009 r., I CZ 72/09, M. Bączyk, G. Misiurek, B. Myszka)

Sprawa o dopuszczenie do współposiadania i korzystania z rzeczy wspólnej na podstawie art. 206 k.c. nie jest sprawą dotyczącą zarządu związanego ze współwłasnością w rozumieniu art. 519¹ § 4 pkt 2 k.p.c.

*(postanowienie z dnia 22 kwietnia 2010 r., II CZ 9/10, Z. Kwaśniewski,
D. Dończyk, B. Ustjanicz)*

Jeżeli w sprawie o zniesienie współwłasności uczestnik postępowania kwestionuje w skardze kasacyjnej samą dopuszczalność zniesienia współwłasności, twierdząc, że przedmioty objęte wnioskiem stanowią jego wyłączną własność, wartość przedmiotu zaskarżenia odpowiada wartości majątku będącego przedmiotem podziału w zaskarżonym postanowieniu.

*(postanowienie z dnia 18 czerwca 2010 r., V CZ 42/10, K. Strzelczyk,
I. Gromska-Szuster, G. Misiurek)*

*

art. 520 k.p.c.

Żądanie przez jednego z uczestników postępowania o podział majątku wspólnego ustalenia nierównych udziałów w tym majątku uzasadnia – przy sprzeciwie drugiego uczestnika – przyjęcie sprzeczności interesów, o której mowa w art. 520 § 2 i 3 k.p.c.

*(postanowienie z dnia 19 listopada 2010 r., III CZ 47/10, J. Gudowski,
M. Romańska, J. Kremer)*

*

art. 626⁹ k.p.c.

Niezgodność w oznaczeniu nieruchomości między treścią wniosku o wpis hipoteki przymusowej a treścią księgi wieczystej stanowi materialnoprawną przeszkodę prowadzącą do oddalenia wniosku o wpis (art. 626⁹ k.p.c.).

(postanowienie z dnia 22 stycznia 2010 r., V CSK 230/09, L. Walentynowicz,
J. Frąckowiak, B. Myszka)

*

art. 677 k.p.c.

W postanowieniu o stwierdzeniu nabycia spadku nie wymienia się osób mających roszczenia w stosunku do spadkobierców związane z prawami majątkowymi należącymi do spadku.

(postanowienie z dnia 19 sierpnia 2010 r., IV CSK 37/10, A. Górski,
J. Górski, H. Wrzeszcz)

*

art. 684 k.p.c.

W sprawie o dział spadku sąd nie jest związany ustaleniem składu i wartości spadku dokonany na potrzeby stwierdzenia spadku.

(postanowienie z dnia 7 maja 2010 r., III CSK 220/09, K. Zawada,
M. Sychowicz, J. Futro)

*

art. 1157 k.p.c., art. 1161 k.p.c.

1. Ważność i skuteczność zapisu na sąd polubowny należy oceniać na podstawie przepisów obowiązujących w chwili dokonania zapisu.

2. Także na gruncie art. 697 k.p.c. strony mogły poddać pod rozstrzygnięcie sądu polubownego spór o ustalenie nieistnienia ewentualnie nieważności umowy. (postanowienie z dnia 18 czerwca 2010 r., V CSK 434/09,
K. Strzelczyk, I. Gromska-Szuster, G. Misiurek)

*

art. 27 u.k.s.c.

Od skargi o wznowienie postępowania w sprawie o unieważnienie małżeństwa pobiera się opłatę stałą w kwocie 200 zł (art. 27 pkt 2 w związku z art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, Dz.U. Nr 167, poz. 1398 ze zm.).

(postanowienie z dnia 18 listopada 2009 r., II CZ 60/09, H. Pietrkowski, G. Misiurek, B. Myszka)

*

art. 100 u.k.s.c., art. 101u.k.s.c.

Zwolnienie od kosztów sądowych nie rozciąga się na następców prawnych (spadkobierców) strony, którzy po jej śmierci wstąpili do sprawy (art. 100–101 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, Dz.U. Nr 167, poz. 1398 ze zm.).

(postanowienie z dnia 19 listopada 2009 r., IV CZ 76/09, M. Wysocka, M. Baczyk, K. Pietrzykowski)

ORZECZENIA, KTÓRE ZOSTANĄ OPUBLIKOWANE W OSNC-ZD 2011, NR B

Do rozwiązania użytkowania wieczystego na podstawie art. 33 ust. 3 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (jedn. tekst: Dz.U. z 2010 r. Nr 102, poz. 651 ze zm.) niezbędne jest spełnienie kryterium oczywistej sprzeczności sposobu korzystania z nieruchomości z jej przeznaczeniem (art. 240k.c.).

(wyrok z dnia 18 czerwca 2010 r., V CSK 414/09, K. Strzelczyk, I. Gromska-Szuster, G. Misiurek, OSNC-ZD 2011, nr B, poz. 24)

*

Dopuszczalne jest rozwiązanie umowy w sposób dorozumiany.

(wyrok z dnia 18 czerwca 2010 r., V CSK 430/09, K. Strzelczyk, I. Gromska-Szuster, G. Misiurek, OSNC-ZD 2011, nr B, poz. 25)

*

Wynikający z art. 384 k.p.c. zakaz *reformationis in peius* nie dotyczy orzeczenia o kosztach procesu.

(postanowienie z dnia 22 czerwca 2010 r., IV CZ 42/10, M. Wysocka, M. Kocon, H. Wrzeszcz, OSNC-ZD 2011, nr B, poz. 26)

*

Naruszenie uprawnienia do korzystania z rzeczy stwarza po stronie współwłaścicieli podstawę żądania dopuszczenia do korzystania z rzeczy wspólnej lub dokonania podziału rzeczy *quo ad usum*. W razie wykazania przesłanek stosowania art. 224 § 2 lub art. 225 k.c., współwłaściciele pozbawieni możliwości korzystania z rzeczy mogą żądać zapłaty wynagrodzenia od tego współwłaściciela, który wyłącznie korzystał w całości lub w części z przedmiotu współwłasności.

(wyrok z dnia 23 czerwca 2010 r., II CSK 32/10, H. Pietrkowski, I. Koper, K. Zawada, OSNC-ZD 2011, nr B, poz. 27)

*

1. Dokonanie w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku oceny zarzutów apelacyjnych na tle faktów ustalonych przez sąd pierwszej instancji, połączonej z zakwestionowaniem niektórych ustaleń tego sądu i zastąpieniem ich odmiennymi ustaleniami, stanowi wywiązanie się przez sąd drugiej instancji z zawartego w art. 328 § 2 w związku z art. 391 § 1 k.p.c. obowiązku wskazania podstawy faktycznej rozstrzygnięcia.

2. Zastosowanie art. 518 § 1 pkt 1 k.c. nie jest wyłączone w razie zapłaty cudzego długu za zgodą dłużnika, gdy nie doszło do przejęcia długu przez osobę, która dokonała zapłaty.

(wyrok z dnia 23 czerwca 2010 r., II CSK 689/09, H. Pietrkowski, I. Koper, K. Zawada, OSNC-ZD 2011, nr B, poz. 28)

*

Przekazanie organowi administracyjnemu uprawnienia do orzekania o odszkodowaniu za straty wynikłe z legalnych działań podejmowanych na podstawie decyzji administracyjnej ograniczającej korzystanie z nieruchomości (art. 2 § 3 k.p.c.) nie jest równoznaczne z wyłączeniem drogi sądowej w sprawie o zapłatę wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z części tej nieruchomości.

(postanowienie z dnia 24 czerwca 2010 r., IV CSK 554/09, J. Górowski, I. Gromska-Szuster, Z. Kwaśniewski, OSNC-ZD 2011, nr B, poz. 29)

*

Rękojmia wiary publicznej ksiąg wieczystych dotyczy stanu ujawnionego w księdze, a nie w odpisie z księgi.

(postanowienie z dnia 8 lipca 2010 r., II CSK 100/10, K. Pietrzykowski, M. Bączyk, K. Tyczka-Rote, OSNC-ZD 2011, nr B, poz. 30)

*

Jeżeli nie zachował się oryginał ani odpis decyzji o pozwolenie na budowę, spółdzielnia mieszkaniowa – powołując się na uprawnienie przewidziane w art. 35 ust. 4¹ ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o spółdzielniach mieszkaniowych (jedn. tekst: Dz.U. z 2003 r. Nr 119, poz. 1116 ze zm.) – może wykazywać zgodność zabudowy z prawem innymi środkami prawnymi, w tym powoływać się na domniemanie przewidziane w art. 228 k.p.c.

(postanowienie z dnia 22 lipca 2010 r., I CSK 313/09, T. Wiśniewski, I. Gromska-Szuster, K. Strzelczyk, OSNC-ZD 2011, nr B, poz. 31)

*

Orzekając na podstawie art. 29 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz.U. Nr 111, poz. 535 ze zm.), sąd nie może poprzestać na wnioskach opinii biegłego sądowego lekarza psychiatry, lecz powinien ocenić i wskazać, jakie okoliczności sprawy uzasadniają wniosek, że nieprzyjęcie uczestnika postępowania do szpitala psychiatrycznego spowoduje znaczne pogorszenie stanu jego zdrowia psychicznego.

(postanowienie z dnia 22 lipca 2010 r., I CSK 234/10, T. Wiśniewski, I. Gromska-Szuster, K. Strzelczyk, OSNC-ZD 2011, nr B, poz. 32)

*

W sprawie o wpis hipoteki przymusowej nie występuje sprzeczność interesów w rozumieniu art. 520 § 2 k.p.c., w związku z czym ma zastosowanie zasada, że każdy uczestnik ponosi koszty postępowania związane ze swym udziałem w sprawie.

(postanowienie z dnia 27 lipca 2010 r., II CZ 54/10, J. Górowski, D. Dończyk, D. Zawistowski, OSNC-ZD 2011, nr B, poz. 33)

*

Osoba postępująca nagannie zachowuje prawo do ochrony dobrego imienia w razie zarzutu bardziej niegodnego zachowania niż to, którego się dopuściła.

(wyrok z dnia 11 sierpnia 2010 r., I CSK 649/09, S. Dąbrowski, I. Koper, B. Myszka, OSNC-ZD 2011, nr B, poz. 34)

*

Z chwilą rozwiązania umowy leasingu wskutek jej wypowiedzenia z przyczyn, za które odpowiada korzystający niezapłacone raty należne finansującemu, ulegają pomniejszeniu o części przyszłych rat, obejmujące odsetki stanowiące koszt "kredytu rzeczowego" zaciągniętego przez korzystającego u finansującego.

(wyrok z dnia 9 września 2010 r., I CSK 641/09, K. Zawada, K. Strzelczyk, B. Ustjanicz, OSNC-ZD 2011, nr B, poz. 35)

*

Posiadanie służebności gruntowej polegającej na korzystaniu z trwałych i widocznych urządzeń posadowionych na nieruchomości przez przedsiębiorstwo energetyczne może być uznane za posiadanie w dobrej wierze z chwilą jego objęcia na podstawie przepisów ustawy z dnia 28 czerwca 1950 r. o powszechnej elektryfikacji wsi i osiedli (Dz.U. Nr 28, poz. 256 ze zm.).

(postanowienie z dnia 23 września 2010 r., III CSK 319/09, J. Gudowski, D. Dończyk, W. Katner, OSNC-ZD 2011, nr B, poz. 36)

*

Odwołanie się przy ocenie, czy doszło do naruszenia czci, godności i dobrego imienia powoda, do kryteriów obiektywnych oznacza uwzględnienie opinii występującej w społeczeństwie, a nie reakcji społeczeństwa na konkretne zachowania pozwanego.

(wyrok z dnia 29 września 2010 r., V CSK 19/10, L. Walentynowicz, B. Myszka, K. Pietrzykowski, OSNC-ZD 2011, nr B, poz. 37)

*

Złożenie przez biegłego przyrzeczenia dopiero po złożeniu opinii na piśmie, ale przed zakończeniem czynności biegłego w danej sprawie, nie pozbawia tej opinii wartości dowodowej.

(wyrok z dnia 29 września 2010 r., V CSK 29/10, L. Walentynowicz, B. Myszka, K. Pietrzykowski, OSNC-ZD 2011, nr B, poz. 38)

*

Nieruchomości stanowiące miejsce kultu religijnego nie mogą być przedmiotem samoistnego posiadania przez wiernych; ich akty władania są dokonywane w imieniu i na rzecz wspólnoty religijnej tworzącej kościół – kościelnej jednostki organizacyjnej, właściwej dla miejsca kultu.

(postanowienie z dnia 14 października 2010 r., III CSK 305/09, K. Strzelczyk, M. Bączyk, T. Bielska-Sobkowicz, OSNC-ZD 2011, nr B, poz. 39)

*

Roszczenia uprawnionego mające swoje źródło w odstąpieniu od umowy na podstawie art. 494 k.c. przedawniają się na podstawie i w terminie określonym w art. 117 i 118 k.c.

(wyrok z dnia 21 października 2010 r., IV CSK 112/10, B. Myszka, W. Katner, A. Kozłowska, OSNC-ZD 2011, nr B, poz. 40)

*

Powództwo windykacyjne (art. 222 § 1 k.c.) może obejmować tylko rzeczy wchodzące w skład przedsiębiorstwa (art. 55⁻¹ k.c.).

(wyrok z dnia 21 października 2010 r., IV CSK 118/10, B. Myszka, W. Katner, A. Kozłowska, OSNC-ZD 2011, nr B, poz. 41)

*

Najbliższemu członkowi rodziny zmarłego przysługuje na podstawie art. 448 k.c. w związku z art. 24 § 1 k.c. zadośćuczynienie pieniężne za doznaną krzywdę, gdy śmierć nastąpiła na skutek deliktu, który miał miejsce przed

dniem 3 sierpnia 2008 r.

(uchwała z dnia 22 października 2010 r., III CZP 76/10, G. Misiurek, J. Frąckowiak, B. Ustjanicz, OSNC-ZD 2011, nr B, poz. 42)

*

Osobisty konflikt między właścicielami nieruchomości sąsiednich nie stanowi przeszkody w ustanowieniu drogi koniecznej, jeżeli za ustanowieniem służebności przemawiają względy społeczno-gospodarcze.

(postanowienie z dnia 4 listopada 2010 r., IV CSK 158/10, J. Górowski, K. Pietrzykowski, B. Ustjanicz, OSNC-ZD 2011, nr B, poz. 43)

*

Najbliższym członkom rodziny zmarłego nie przysługuje roszczenie o zadośćuczynienie pieniężne za doznaną krzywdę na podstawie art. 446 § 4 k.c., gdy śmierć nastąpiła na skutek deliktu przed dniem 3 sierpnia 2008 r.

(wyrok z dnia 10 listopada 2010 r., II CSK 248/10, T. Bielska-Sobkowicz, W. Katner, J. Kremer, OSNC-ZD 2011, nr B, poz. 44)

*

W razie zbycia prawa użytkowania wieczystego w ciągu roku kalendarzowego zbywca jest zobowiązany do uiszczenia właścicielowi opłaty rocznej w rozmiarze odpowiadającym rzeczywistemu okresowi korzystania przez niego z nieruchomości obciążonej tym prawem (art. 238 k.c.).

(wyrok z dnia 25 listopada 2010 r., I CSK 692/09, G. Misiurek, M. Bączyk, B. Ustjanicz, OSNC-ZD 2011, nr B, poz. 45)

*

Na postanowienie sądu drugiej instancji o kosztach sądowych, których strona nie miała obowiązku uiścić, nie przysługuje zażalenie do Sądu Najwyższego.

(postanowienie z dnia 3 grudnia 2010 r., I CZ 115/10, J. Górowski, M. Romańska, B. Ustjanicz, OSNC-ZD 2011, nr B, poz. 46)

*

Cofnięcie przez Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego wniosku, o którym mowa w art. 60 § 1 ustawy z dnia 23 listopada 2002 r. o Sądzie Najwyższym (Dz.U. Nr 240, poz. 2052 ze zm.), nie podlega kontroli Sądu Najwyższego i powoduje umorzenie postępowania wywołanego tym wnioskiem (art. 61 § 1 ustawy o Sądzie Najwyższym).

(postanowienie składu siedmiu sędziów z dnia 7 grudnia 2010 r., III CZP 108/09, T. Ereciński, J. Gudowski, H. Pietrkowski, K. Strzelczyk, B. Ustjanicz, T. Wiśniewski, D. Zawistowski, OSNC-ZD 2011, nr B, poz. 47)

*

Wpis na rachunku bankowym stanowi materialnoprawną przesłankę rozporządzenia przez posiadacza rachunku środkami pieniężnymi.

(wyrok z dnia 8 grudnia 2010 r., V CSK 163/10, L. Walentyłowicz, G. Misiurek, M. Szulc, OSNC-ZD 2011, nr B, poz. 48)

*

Artykuł 5 k.c. nie może stanowić podstawy nieuwzględnienia zarzutu nieważności testamentu z powodu sporządzenia go w stanie wyłączającym świadome i swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli.

(postanowienie z dnia 9 grudnia 2010 r., IV CSK 248/10, M. Sychowicz, I. Koper, J. Kremer, OSNC-ZD 2011, nr B, poz. 49)

*

Zakres kompetencji organów oraz reprezentację parafii Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego w Rzeczypospolitej Polskiej określa „Zasadnicze Prawo Wewnętrzne” tego Kościoła oraz jego regulamin parafialny.

(postanowienie z dnia 12 stycznia 2011 r., I CSK 182/10, M. Sychowicz, W. Katner, M. Kocon, OSNC-ZD 2011, nr B, poz. 50)

ORZECZENIA, KTÓRE ZOSTANĄ OPUBLIKOWANE W OSNC 2011, NR 6

Kurator spadku ma legitymację bierną w sprawie o ustalenie nabycia przez Skarb Państwa – na podstawie dekretu z dnia 8 marca 1946 r. o majątkach opuszczonych i poniemieckich (Dz.U. Nr 13, poz. 87 ze zm.) – własności nieruchomości wchodzącej w skład spadku.

(uchwała składu siedmiu sędziów z dnia 1 lutego 2011 r., III CZP 78/10, T. Ereciński, T. Bielska-Sobkowicz, D. Dończyk, J. Gudowski, T. Wiśniewski, M. Wysocka, D. Zawistowski, OSNC 2011, nr 6, poz. 61)

*

Przy dokonywaniu czynności poświadczenia własnoręczności podpisu na dokumencie notariusz nie ma obowiązku badania zgodności z prawem treści tego dokumentu.

(uchwała z dnia 19 listopada 2010 r., III CZP 82/10, J. Gudowski, M. Romańska, J. Kremer, OSNC 2011, nr 6, poz. 62)

*

W sprawie o ustalenie nieistnienia należności stwierdzonej administracyjnym tytułem wykonawczym wystawionym w związku z nieuiszczeniem opłaty dodatkowej za postój w strefie płatnego parkowania (art. 13f ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych, jedn. tekst: Dz.U. z 2007 r. Nr 19, poz. 115 ze zm.) droga sądowa jest niedopuszczalna.

(uchwała z dnia 19 listopada 2010 r., III CZP 88/10, J. Gudowski, M. Romańska, J. Kremer, OSNC 2011, nr 6, poz. 63)

*

W sprawie o rozgraniczenie nieruchomości sąd drugiej instancji nie jest związany wskazanym w apelacji zakresem zaskarżenia, obejmującym tylko fragment granicy, która była przedmiotem rozgraniczenia.

(uchwała z dnia 19 listopada 2010 r., III CZP 97/10, J. Gudowski, M. Romańska, J. Kremer, OSNC 2011, nr 6, poz. 64)

*

Roszczenie przewidziane w art. 124 ust. 5 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (jedn. tekst: Dz.U. z 2010 r. Nr 102, poz. 651 ze zm.) przysługuje użytkownikowi wieczystemu także wtedy, gdy tylko część oddanego w użytkowanie gruntu została zajęta pod budowę infrastruktury technicznej, wykluczającej jego dotychczasowe użytkowanie; roszczenie to może być dochodzone jedynie przeciwko Skarbowi Państwa.

(uchwała z dnia 25 listopada 2010 r., III CZP 81/10, K. Zawada, M. Kocon, H. Wrzeszcz, OSNC 2011, nr 6, poz. 65)

*

Będącej podatnikiem podatku od towarów i usług stronie umowy zamiany, do której ma zastosowanie art. 15 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (jedn. tekst: Dz.U. z 2010 r. Nr 102, poz. 651 ze zm.), nie przysługuje na podstawie tego przepisu w związku z art. 56 k.c. roszczenie wobec kontrahenta o zapłatę kwoty równej podatkowi od towarów i usług, obliczonemu od wartości świadczenia kontrahenta, jeżeli w umowie nie zastrzeżono zapłaty tej kwoty.

(uchwała z dnia 25 listopada 2010 r., III CZP 83/10, K. Zawada, M. Kocon, H. Wrzeszcz, OSNC 2011, nr 6, poz. 66)

*

Zawieszenie postępowania egzekucyjnego na wniosek wierzyciela po zakończeniu przetargu i wstrzymaniu przez sąd wydania postanowienia co do udzielenia przybiccia stanowi przeszkodę do wydania postanowienia o udzieleniu przybiccia.

(uchwała z dnia 25 listopada 2010 r., III CZP 89/10, K. Zawada, M. Kocon, H. Wrzeszcz, OSNC 2011, nr 6, poz. 67)

*

W sprawie o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności na podstawie art. 840 § 2 pkt 2 k.p.c. dopuszczalne jest powołanie nowej podstawy powództwa, polegającej na złożeniu oświadczenia o potrąceniu z wierzytelnością egzekwowaną powstałej dopiero w toku procesu wierzytelności wzajemnej, także wówczas, gdy zgłoszony w pozwie zarzut potrącenia okazał się bezskuteczny.

(uchwała z dnia 25 listopada 2010 r., III CZP 91/10, K. Zawada, M. Kocon, H. Wrzeszcz, OSNC 2011, nr 6, poz. 68)

*

Niedopuszczalne jest zażalenie na postanowienie o wezwaniu sądu innego państwa członkowskiego do uznania swej jurysdykcji, wydane na podstawie art. 15 ust. 1 lit. b rozporządzenia Rady (WE) nr 2201/2003 z dnia 27 listopada 2003 r. dotyczącego jurysdykcji oraz uznawania i wykonywania orzeczeń w sprawach małżeńskich oraz w sprawach dotyczących odpowiedzialności rodzicielskiej, uchylającego rozporządzenie nr 1347/2000 (Dz. Urz. UE L 338, s. 1; polskie wydanie specjalne: Dz. Urz. UE, rozdział 19, t. 6, s. 243 ze zm.).

(uchwała z dnia 9 grudnia 2010 r., III CZP 99/10, M. Kocon, K. Pietrzykowski, A. Kozłowska, OSNC 2011, nr 6, poz. 69)

*

Dopuszczalne jest ustanowienie odrębnej własności lokalu (garażu) w budynku posadowionym na nieruchomości będącej przedmiotem własności lub prawa użytkowania wieczystego spółdzielni mieszkaniowej także wówczas, gdy nieruchomość składa się z dwóch lub więcej wyodrębnionych geodezyjnie i niesąsiadujących ze sobą działek.

(uchwała z dnia 9 grudnia 2010 r., III CZP 100/10, M. Kocon, K. Pietrzykowski, A. Kozłowska, OSNC 2011, nr 6, poz. 70)

*

Używanie na oznaczenie przedsiębiorstwa także nazwy zwyczajowej i ugruntowanej w świadomości lokalnej społeczności podlega ochronie na podstawie przepisów ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (jedn. tekst: Dz.U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503 ze zm.), jeżeli przedsiębiorca rozpoczął używanie tej nazwy zgodnie z prawem jako pierwszy.

(wyrok z dnia 28 października 2010 r., II CSK 191/10, H. Pietrzowski, M. Bączyk, T. Bielska-Sobkowicz, OSNC 2011, nr 6, poz. 71)

*

Ustanowienie w umowie na rzecz wierzyciela nadmiernego lub zbytecznego zabezpieczenia wierzytelności może być przyczyną stwierdzenia nieważności tej umowy (art. 58 § 2 i art. 353¹ k.c.).

(wyrok z dnia 28 października 2010 r., II CSK 218/10, H. Pietrzowski, M. Bączyk, T. Bielska-Sobkowicz, OSNC 2011, nr 6, poz. 72)

Dopuszczalne jest zawarcie umowy przedwstępnej zobowiązującej do zawarcia kolejnej umowy przedwstępnej (art. 389 k.c.).

(wyrok z dnia 28 października 2010 r., II CSK 219/10, H. Pietrzowski, M. Bączyk, T. Bielska-Sobkowicz, OSNC 2011, nr 6, poz. 73)

*

Nie jest objęta immunitetem (art. 105 ust. 1 Konstytucji oraz art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 9 maja 1996 r. o wykonywaniu mandatu posła i senatora, jedn. tekst: Dz.U. z 2003 r. Nr 221, poz. 2199 ze zm.) odpowiedzialność posła za naruszenie dóbr osobistych polegające na przedstawieniu nieprawdziwych faktów dotyczących osób, które znalazły się w kręgu zainteresowania posła ze względu na działalność wchodzącą w zakres sprawowanego mandatu, jeżeli fakty te nie zostały wskazane w toku prac Sejmu. Nie jest również objęta immunitetem odpowiedzialność posła za naruszenie dóbr osobistych innych osób wypowiedziami obejmującymi oceny i opinie o tych osobach, chyba że stanowiły one element dokumentu będącego podstawą lub wynikiem prac Sejmu (jego organów) albo wniosku, wystąpienia lub głosowania.

(wyrok z dnia 29 października 2010 r., I CSK 651/09, M. Kocon, M. Romańska, M. Sychowicz, OSNC 2011, nr 6, poz. 74)

INFORMACJE

Z dniem 1 kwietnia br. stanowisko kierownika sekretariatu Wydziału III objęła pani Bożena Nowicka.

*

W dniu 15 kwietnia br. „Dziennik Gazeta Prawna” przyznał doroczne nagrody „Złoty Paragraf”. Nagrodę w kategorii »najlepszy sędzia« otrzymał nasz Kolega, sędzia Sądu Najwyższego w st. spoczynku dr Gerard Bieniek. Serdecznie gratulujemy.

Dane statystyczne –kwiecień 2011 r.

Lp.	Rodzaj spraw	Ruch spraw										
		Pozostało z okresu ubiegłego	Wpłynęło	Załatwiono								Pozostało do rozpoznania
				Razem	Sposób załatwienia							
					Podjęto uchwałę	Oddalono	Zmieniono	Uchylono w całości bądź częściowo	Uwzględniono skargę	Odmówiono przyjęcia do rozpoznania	Inny sposób	
1.	CK	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.	CSK	1297	257	227	-	30	4	35	-	122	36	1327
3.	CZP, w tym:	24	5	7	3	-	-	-	-	-	4	22
	art. 390 k.p.c.	18	4	6	2	-	-	-	-	-	4	16
	skład 7-miu	6	1	1	1	-	-	-	-	-	-	6
	pełny skład	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4.	CZ	167	70	59	-	31	5	8	-	-	15	178
5.	CO, w tym	13	32	35	-	6	-	-	-	-	29	10
	art. 401 k.p.c.	1	4	4	-	3	-	-	-	-	1	1
	art. 45, 48 k.p.c.	12	28	31	-	3	-	-	-	-	28	9
6.	CSP	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7.	CNP	142	30	20	-	1	-	-	1	4	14	152
8.	CA	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9.	CN	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10.	RAZEM	1643	394	348	3	68	9	43	1	126	98	1689

Spis treści

Uchwały.....
Zagadnienia prawne przedstawione do rozstrzygnięcia.....
Glosy
Orzeczenia, które zostaną opublikowane w OSNC-ZD 2011, nr B
Orzeczenia, które zostaną opublikowane w OSNC 2011, nr 6
Informacje.....
Dane statystyczne.....